درعلیه ده غلطه ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Դ.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի թուղթ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փոխ 100 ղրուշի հաշուով։

Յետադարձ թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը [illegible]։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան։

ՑԱՒԻՆ ՏՈՒՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՇԵՐ

Ա.—

Երկու սիրահարներու պէս՝ որոնք մահուան գիրկը կը միանան, մութն ու լռութիւնը պարփակուած են ընդարձակ հաստատութեան մէջ՝ ուր ո՛չ ձայն կը լսուի, ո՛չ շշուկ։ Գիշեր է, առաջին գիշերը զոր Հիւանդանոցին մէջ կ'անցընեմ։ Մեռելի քուն մը գրկած է ամէն կողմ, և արթուն հիւանդներն իսկ կարծես շունչերնին կը բռնեն զուսպ, իբր թէ հոգեվարքներու սնարին քով հսկէին։

Անկողնէս վար կը նետուիմ թեթեւ ոստումով մը, բայց տակաւին քայլ մը չառած կը կենամ՝ արձանի մը պէս անշարժ և թերեւս անոր չափ տժգոյն. անմեկնելի զգայութիւն մը վախի խռովքը կը ներարկէ ինծի, ու կատաղօրէն շրթունքներս կը խածնեմ ճչաւութիւնս զսպելու համար. — լռութիւնը որ մինչ այն անշշուկ ծփանք մը կը խաղցնէր չորս դին, կարծես բզքտուած է այն կոշտ դոփիւնէն՝ որ ոստումէս առաջ եկած էր. ինծի անանկ կու գայ թէ անձեւ ու խառնակ վէրքի մը պատառուածքը կը բացուի անոր կողին վրայ, ու սենեակս յանկարծ կը լեցուի տարօրինակ աղմուկով մը զոր չեմ կրնար որոշել։

Ունեցա՞ծ էք այդ զարթնումը՝ ձեզի բոլորովին անծանօթ տեղ մը գիշերած առտնիդ. արհաւրոտ, խռովիչ զարթնում մըն է ասիկա, որու միջոցին անորոշութեան, անապահովութեան զգայութիւն մը կը պարուրէ զձեզ, զգայութիւն մը զոր ի զուր կը ջանաք բացատրել, և որ վախ կու տայ ձեզի՝ որչա՛փ ալ ամուր սրտով մը օժտուած ըլլաք։

Կը կենամ ու մտիկ կ'ընեմ։ Աղմուկը կը տարածուի քիչ մը ատեն, կ'ընդլայնի, ու տակաւ ամփոփուելով կը մարի ազդուն հեւքով մը որ պատանքի մը պէս կը [illegible] զինքը։ Եւ այդ վերջին հեւքին հետ լռութեան կողը ծակող վէրքն ալ կը գոցուի յամրաբար ու մեղկ դանդաղութեամբ մը, ճիշդ ինչպէս որ հեղուկ մեղրի վրայ բացուած ճեղք մը պիտի գոցուէր։

Կ'երկննամ բազմոցին վրայ, ու կ'աշխատիմ քով քովի բերել տպաւորութիւններս, բայց չեմ յաջողիր։ Տեսակ մը համայնապատկեր է կարծես այդ օրուան կեանքդ, մեծղի, տարածուն զանգուած մը զոր միակ նայուածքով մը չես կրնար գրկել ամբողջովին. անոր ցայտուն գիծերը միայն կը ճշդուին աչքիդ առջեւ, ինչպէս նաեւ ամէնէն աչքառու կողմերը՝ որոնք խառնակ, անորոշ պարուրումով մը կը սահին կ'անցնին՝ սինեմաթօկրաֆի մը պատկերներուն պէս արագ ու արագ։ Ի զուր կը փորձես մտքի միակ պրպտումով մը ամբողջական պատկեր մը կազմել նոյն օրուան կեանքէդ։ Կը պարտաւորուիս առանձինն քննել անոր ամէն մէկ մասը, վերստին կ'ապրիս զայն, և ասանկով վերջ ի վերջոյ կարելի կ'ըլլայ քեզի մէկիկ մէկիկ վերյուշել ամէն բան և տպաւորութիւններդ կապել իրարու։

* * *

Մտածումը թէ քեզի ծանօթ ամէն բան թողած, քեզի սիրելի ամէն բանէ հրաժարած պիտի գաս փակուիս հեռաւոր հիւանդանոց մը՝ որ անծանօթ է քեզի, և որուն վրայ մտածած անգամ չես, ճամբայ ելած ատենդ իսկ իբր խռովքը կը լմէ հոգիիդ։ Եւ սակայն կը վարժուիս այդ մտածման. անծանօթը միշտ հրապոյր մը ունի, և որչա՛փ ալ գէշ պայմաններէ շրջապատուած ըլլայ, չի մերկանար բնաւ անկէ. քաշող, գրաւիչ հանգամանք մը որ հետաքրքրութիւնդ կ'անթեղէ, ու կը ստիպէ քեզ որ պահ մը մոռնաս մտածումներդ, հեռացնես բոլոր սիրելիներդ, բոլոր ծանօթներդ, կեդրոնացնելու համար այդ անծանօթին վրայ՝ որուն պիտի հասնիս քիչ ետքը։

Երեւակայութիւնդ կը լարես անոր գաղտնիքին թափանցելու համար. կը նկարագրես զայն քեզի, մխիթարիչ յոյսեր կը սկսիս հիւսել անոր մասին, կը կարծես տեսնել մարդիկը որ հոն կը գտնուին, կ'ենթադրես լսել ձայներ՝ որոնք անկէ կը յորդին, ու կ'աշխատիս կարելի եղածին չափ նպաստաւոր գաղափար մը կազմել անոր նկատմամբ։ Վախ մը սակայն, սուր վախ մը՝ որ սիրտդ կը ճմլէ և զոր ի զուր խեղդել կ'աշխատիս, [illegible] կը ծածկէ կազմած գաղափարդ, որով պահ մը կարծած էիր ինքզինքդ մխիթարել. կը վախնաս որ ամէն բան հակառակը ըլլայ մտածածիդ, կը վախնաս որ չես կրցած ամէն բան գուշակել, կը վախնաս վերջապէս թէ երեւակայութիւնդ սխալ ճամբու մը մէջ դրած է զքեզ, և թէ ինչ որ մխիթարիչ գտած էիր դուն քեզի, բնաւ չպիտի գտնես գացած տեղդ։ Ու քանի՛ վանել ուզես այդ վախը, ա՛յնչափ աւելի յամառօրէն, այնչա՛փ աւելի ուժգնօրէն կը զգացնէ ինքզինքը. ժամանակի վրայ հաստատուած տարակոյս մը կարծես՝ որուն վրայ որչա՛փ ուժով կռնիս, ա՛յնչափ մոլեգնութեամբ վեր կը ցատկէ։

Վերջապէս կը հասնիս։ Բայց անգամ մը որ հաստատութեան դռնէն ներս մտնես, վախդ, այդ սիրտդ պրկող անորոշութեան զգացումը անհետօրէն կը չքանայ, հետաքրքրութիւնդ բոլորովին խեղդելու աստիճան։ Սրտադողը կը գրկէ զքեզ. ա՛լ ժամանակ չունիս ենթադրութիւններ ընելու, միտքդ տեսակ մը թմրութեան մէջ ինկած է, որովհետեւ մտածմանդ առարկան՝ հիւանդանոցը, կոշտ մերկութեամբ մը կանգնած է դէմդ՝ արհաւրալից իր անծանօթութեամբը, և իր գաղտնիքովը սարսափունակ։ Սահող իւրաքանչիւր քայլ, իւրաքանչիւր վայրկեան քեզ դէմ առ դէմ պիտի հանէ իրականութեան հետ, ու կը սոսկաս՝ մտածելով թէ կրնայ երեւակայածիդ հակառակը ըլլալ անիկա։

Չես զգար թէ ի՛նչ կը դառնայ շուրջդ. հետդ եկողներ հրաժեշտ կու տան քեզի, կ'ողջագուրեն զքեզ. բայց միտքդ թմրած՝ և դուն ինքդ երազային վիճակի մը մէջ, չես մտածեր անգամ թէ պէտք է բարեւներ ղրկես անոնց որ տունը մնացած են, անոնց զորս քաղաքը կը թողուս. ճամբան մտադրած կ'ըլլաս բաներ մը յանձնարարել, բայց այդ պահուն ոչինչ կը յիշես, ու տեսակ մը անկենդան առարկայի պէս մտիկ կ'ընես գացողները առանց անոնց ըսածը հասկնալու, առանց անոնց ողջագուրանքին պատճառը ըմբռնելու։

Երբեմն գլխու մեքենական շարժումով մը կը պատասխանես անոնց, բայց չես գիտեր թէ ի՛նչու կ'ընես այդ շարժումը։ Միայն մէկ փափաք մը ունիս որ երթալով կը մեծնայ, որ երթալով սրտնեղ կը դարձնէ զքեզ. կ'ուզես սենեակի մը չորս պատերուն մենութիւնը միայն քեզի ընկեր ունենալ, գլուխդ հանգչեցնել բարձի մը վրայ ու թաղուիլ երազանքի այն անուշ վիճակին մէջ՝ որ ամէնէն նեղ պարագաներուն իսկ միակ մխիթարութիւնն է մարդուս։

Բայց հակառակ այդ փափաքիդ՝ որ անդոտ հանգամանք մը կու տայ շարժումներուդ, և ուրկէ վերջ ի վերջոյ ջղային կը դառնաս, հանգիստ չեն ձգեր զքեզ, քու սրտնեղութիւնդ ոչ ոք կը հասկնայ։ Հարցումները կը տեղան, և դուն որ անոնցմէ բան մը չես հասկնար, կը ստիպուիս պատասխան մը ճարել ամէնուն, կը պարտաւորուիս խօսք մը մէկուն ըսել, խօսք մը միւսին, առանց գիտնալու թէ ի՛նչ կ'ըսես, ի՛նչ կը պատասխանես։ Ոմն արձանագրելիք բան մը ունի, ոմն պատուէր մը կու տայ, ոմն աթոռ մը կ'երկնցնէ. շատեր անունդ կը փսփսան իրարու, և ուրիշներ դէմքի ցաւագին կծկումով կ'արգահատին հիւանդոտ վիճակիդ վրայ։

Եւ սակայն, դուն քու մտածումներդ, դուն քու մտահոգութիւններդ ու խռովքներդ հաւաքած, ոչ այդ արձանագրութեանց իմաստը կը հասկնաս, ոչ այդ հետաքրքրութիւնը՝ զոր անունդ կ'արթնէ շուրջիններուդ, և ոչ ալ այն պատուէրները որոնք բերնէ բերան կ'արձագանգեն։ Մտիկ կ'ընես, բայց քիչ մը վերջը կը տեսնես որ բան մը չէ մնացեր միտքդ, ճիշդ ինչպէս որ ընթերցման մը պահուն մտածում մը կը գրաւէ զքեզ, ու խորհելով հանդերձ ամբողջ էջեր կարդացած կ'ըլլաս, և յանկարծ կը սթափիս՝ առանց կարդացածդ յիշելու։ Քեզ հասկնալէ հեռու, կը կրկնապատկեն իրենց հարցումները, որոնց ա՛լ կը սկսիս պատասխան չտալ. միտքդ անոնց հետ չէ արդէն, այլ հոն՝ ուր պիտի տանին քեզ, հոն՝ ուր վերջնականապէս պիտի ճշդուի վիճակդ։

Եւ այդ կացութեան մէջ յանկարծ անսպասելի յանդգնութիւն մը կ'ունենաս. վայրկեան մը առաջ կ'ուզես երթալ այն խուցը զոր քեզի յատկացուցած են. իրականութիւնը որուն հետ դէմ առ դէմ պիտի գտնուիս, ա՛լ արհաւրոտ չերեւար քեզի, և անծանօթին զգացումը չի՛ խռովեր զքեզ։ Ինքնամոռացման վիճակն է ասիկա՝ որուն մէջ յանկարծ կը մատնուիս իբրեւ վեր գործի մը վրայ մտածելով, ու մինչեւ ծայրը կ'երթաս՝ կատարեալ անզգայութեան մը մէջ. կարծես ելած ես ինքզինքէդ. չես զգար թէ ուղեղդ կը գործէ. տեսակ մը բնազդ կը վարէ զքեզ, ու մագնիսացածի մը պէս կոյր զկուրայն կը հետեւիս անոր թելադրութեանց։ Ոտքի կ'ելլես նստած տեղէդ, անհամբեր շարժումներ կ'ընես, չես կրնար որոշել շուրջի մարդիկդ՝ որոնք զարմանքի վիճակէ մը սթափած կը հասկնան պահանջդ զոր չես ըրած իրենց, ու կը հպատակին կամքիդ՝ զոր սակայն ոչ մէկուն յայտնած ես։ Ու երբ կը հետեւիս անոր՝ որ քեզի առաջնորդ նշանակուած է, միշտ բնազդիդ դրդումովն է որ կ'ընես, միշտ այդ բնազդովն է որ կը շարժիս։

Եւ այդպէս, մինչեւ խուցդ որոշ բան մը չես տեսներ, որոշ բան մը չես լսեր ոչ ալ յայտնի զգայութիւն մը կ'ունենաս. կենդանի մեռելի մը պէս կը քալես, առանց նոյն իսկ կոխած տեղդ նայելու, աչքերդ տեսակ մը շմորումի մէջ կը տապալին արդնախաղի մատնուած հիւանդներու պէս, ու չորս դիդ կարծես մշուշ մը իջած է՝ որուն մէջ մարդիկն ու իրերը դիւային պարով մը զբաղած կ'երեւան քեզի.—պար մը որուն վերջ ի վերջոյ ինքզինքդ իսկ խառնուած տեսնել կը կարծես, պար մը որ չի դադրիր բնաւ, և որ մոլեգնօրէն կը գրկէ զքեզ, մինչեւ որ խելքի պտոյտով մը խուցդ կը հասնիս....։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար։

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՆՈՐ ԼԵԶՈՒ ՄԸ

ԷՍՓԷՐԱՆԹՕ

Ժողովուրդներն իրարու կը մօտենան հասարակաց շահերուն ազդեցութեամբ. սակայն շփումը այլապէս սերտ պիտի ըլլար, եթէ ամենքը միեւնոյն լեզուն խօսէին։ Բայց իւրաքանչիւրը պիտի պահպանէ իր ազգային լեզուն և յայտնի է թէ ատոր մէջ կայ, երկրէ երկիր եղած անընդհատ յարաբերութիւններուն տեսակէտով, այնպիսի դժուարութիւն մը, որուն՝ երկար ատենէ ի վեր կը ջանան յաղթել, միջազգային օժանդակ լեզու մը հնարելով։ Լատիներէնը մատնանիշ եղած է ամենուստ, բայց ուսումը երկար ժամանակի կը կարօտի, յետոյ այս լեզուին ուսումը գիտական, ճարտարարուեստական և առեւտրական շարժումներուն շատ անյարմար է։ Ուստի փնտռուած են արուեստական աւելի պարզ լեզու մը։ Բազմահմուտ գիտնականներ այս պահուս կը հաշուեն թէ նախորդ դարէն ի վեր ծրագրուած միջազգային լեզուներուն թիւը 150էն պակաս չէ։ Միջազգային լեզուի մը գաղափարը քիչ մը ծիծաղիլ կու տայ նախ և առաջ։ Արուեստական լեզուն՝ լրջօրէն գործածուելէ առաջ՝ սահմանուած է աշխարհի շրջանն ընելու։ Եւ այս բան անկարելի չէ, եթէ իւրաքանչիւր կառավարութիւն իր աջակցութիւնը խոստանայ և եթէ ընտրուած բարբառը շատ քիչ ուսում միայն պահանջէ։ Բայց պէտք է գտնել լեզու մը՝ որ ըլլայ մասնաւորապէս պարզ և դիւրուսանելի։

Վայրկեան մը, կարծեցին թէ լուծուեցաւ խնդիրը։ 1879ին, Շլեյեր աբբան, գերման քաջ լեզուաբան գիտնականը, առաջարկեց Վօլափիւքը, որ նորաձեւութեան կարգ անցաւ և զոր սկսան սորվիլ գրեթէ ամէն տեղ, արտակարգ եռանդով մը։ Սակայն Վօլափիւքը չհամապատասխանեց առաջին օրերու ակնկալութիւններուն, ըստ որում ունէր այլեւայլ անպատեհութիւններ, որոնք նսեմացուցին անոր յաջողը, բացի թերեւս Աւստրիա-Հունգարիայէ, երկիր մը՝ ուր մասնաւորապէս կը տիրէ լեզուներու խառնակութիւնը։

Այժմ, կը ծանուցուի թէ աստ յաջողած է էսփէրանթօն, բոլորովին տարբեր օժանդակ լեզու մը՝ զոր յօրինած է Վարշաւիացի ռուս բժիշկ մը, Տօքթ. Զամընհօֆ, որ 1887ին իսկ հրատարակած է անոր սկզբունքները՝ Sofpono Էսփէռանթօ ծածկանուան տակ, ուրկէ ծագում առած է այս նոր լեզուին անունը։ Էսփէրանթոյի լեզուաբանական արժէքը վաւերացուած է Մաքս Միւլլէրի, Էռնէսթ Նավիլի և այլոց պէս մարդոց հաւանութեամբ։ Թոլսթոյ կ'ըսէ, «Էսփէրանթոն ա՛յնչափ դիւրուսանելի է, որ վեց տարի առաջ քերականութիւն մը, բառարան մը և այս լեզուով յօդուածներ ստացած ըլլալով, երկու կարճ ժամերէ յետոյ, յաջողեցայ եթէ ոչ գրել՝ գոնէ վարժ կարդալ»։ Զօրավար Սէպէռ վերջին օրերս պնդեց միջազգային լեզուի մը օգտակարութեան վրայ և վերջապէս, Մ. Շ. Մէյրայ, Տիժոնի գիտութիւններու կաճառին մաթեմաթիքի ուսուցչապետը, էսփէրանթոյի խիզախ կուսակից հանդիսացաւ։

Պ. Մէյրայ կ'ըսէ թէ էսփէրանթոյի գործնական արժէքը իրեն ձգած է արդէն 40000էն աւելի համախոհներ, որոնք ցրուած են երկրագունդիս բոլոր կէտերուն վրայ, գլխաւորաբար՝ Ռուսիոյ, Շուէտի և Փրանսայի երկիրներու մէջ։ Յառաջդիմութիւնները ա՛յնչափ են որ մինչեւ հիմա, պէտք եղած է տասնըութ լեզուներով տպագրել էսփէրանթոյի դասագրքերը և ծախել։ Բարիզի մէջ գիտութիւններու Ակադեմիային անդամներէն շատեր էսփէրանթօ կը խօսին, և այս լեզուին ծաւալման նպատակաւ կազմուած ընկերութեան տեղեկագրին մէջ կը կարդանք Եւրոպայի բոլոր երկիրներուն մէջ ցիրուցան գտնուած ամէն դասակարգէ բազմաթիւ անձերու անունները։ Ասիայի մէջ, մինչեւ Վլատիվոսթոք, Ափրիկէի մէջ Ալճէրիա, Թունուզ, Սուտան, Ամերիկայի մէջ՝ Ալասքայէն մինչեւ Պրազիլիա, Օվկիանիայի մէջ՝ Նոր Գալետոնիա։

Պ. Շ. Մէյրայ կը պատմէ՝ գիտութեանց Ակադեմիային ուղղած մէկ ծանօթագրին մէջ՝ թէ ինքը, որ հազիւ վեց շաբաթ առաջ, չէր գիտեր էսփէրանթոյի անունն անգամ, սքանչացած է անոր տրամաբանական և արտասովոր կերպով պարզ եղող ճարտարահիւս կազմութեան, անոր անհաւատալի դիւրութեան, վերջապէս անոր ա՛յն յարմարութեան վրայ՝ որով անզուգական գերազանցութեամբ կրնայ գրաւել ու կատարել այն օգտակար դերը, զոր լատիներէնը կրցաւ երկար ժամանակ կատարել զանազան ազգերու պատկանող գիտնականներու միջեւ։ Քերականական խրթնութիւններ, որոնք այնչափ դժուարիմաց են բոլոր բնական լեզուներուն մէջ, բնաւ գոյութիւն չունին էսփէրանթոյի մէջ, որովհետեւ անոր լեզուաբանական օրինագիրքը կը բովանդակէ լոկ քերականական տասնըվեց կանոն և տասներկու վերջաւորութիւն, ամէնքն ալ ա՛յնչափ յստակ և ա՛յնչափ պարզ՝ որ տասը վայրկեան կը բաւէ զանոնք կարդալու և առաջին կիրառումով կարելի է անմիջապէս տպաւորել զանոնք յիշողութեան մէջ։ Ուղղագրական դժուարութիւններ բնաւ չունի, վասն զի հնչուած ամէն ձայն կը նշանագրուի, գրուած ամէն գիր կ'արտասանուի, եւն.։

«Անձամբ կրցած եմ, կը յարէ Պ. Մէյրայ, կարդալ բնագիրները ութ օր յետոյ, և շատ դիւրաւ՝ տասնըհինգ օր յետոյ, իսկ առաջին փորձիկ էջ մը գրել՝ երեք շաբաթ յետոյ»։ Կարճ խօսքով, Պ. Մէյրայ ա՛յն համոզումն ունի թէ մէկ ամսուան շատ թեթեւ ջանքեր կը բաւեն բոլոր երկիրներու գիտնականներուն՝ որ տիրանան այս նոր լեզուին։

Պ. Մէյրայ էսփէրանթոյի գործնական արժէքը փորձած է 132 թղթակցութիւններով, զանազան նիւթերու շուրջը դարձող, զորս ստացած է գրեթէ ամէն տեղէ, ռուսերէն, լեհերէն, պուլկարերէն, չեխերէն, ռումաներէն, իտալերէն, սպանիերէն, պորթուկէզերէն, դանիերէն, շուէտերէն, անգլիերէն և այլն լեզուներով։

Անժխտելի է թէ համաշխարհային օժանդակ լեզու մը մեծամեծ ծառայութիւններ պիտի մատուցանէ ամէն մարդու։ Խնդիր է գտնել ստուգիւ լաւ եղող այսպիսի լեզու մը, զոր կարելի ըլլայ շատ լաւ ուսանիլ։ Եթէ էսփէրանթօն, ինչպէս կը հաստատեն Պ. Պ. Սէպիէ և Մէյրայ, ունի վերոյիշեալ առաւելութիւնները, շատ պարզամիտ պիտի ըլլայինք զայն չուզենալով։ Ի հարկէ ընդհանրապէս պիտի ճշդուի այս նորահնար լեզուին արժէքը։

Բարիզի գիտութիւններու Ակադեմիան պարտի խնդիրը ճշդիւ ներկայացնել, Ակադեմիաներուն միջազգային ընկերակցութեան, որ պիտի յայտնէ իր կարծիքը։ Բացարձակօրէն ասիկա կը պահանջէ անոր պաշտօնին բնութիւնը, եւ եթէ այդ Ակադեմիան քաջալերէ էսփէրանթոյի ժողովրդականացումը, պիտի խնդրուի գիտնականներէն ու պանդոկապետներէն, դրամատուններէն ու սպասաւորներէն, որ կարելի եղածին չափ շուտով սորվին ռուսական ծագում ունեցող այս նոր լեզուն, որ շատ մեծ դիւրութիւն պիտի ընծայէ ճամբորդներուն։ Եւ, անշուշտ, ամէն մարդ յանձն պիտի առնէ փոխադարձաբար էսփէրանթոյերէն խօսիլ և գրել։ Քիչ ժամանակէն պիտի տեսնենք հաստատուած յառաջդիմութիւնները։ Բայց, անկեղծօրէն խօսելով, երա՛զ պիտի համարուի երբ մէկը կարողանայ մէկ ամսուան մէջ տիրանալ լեզուի մը և Տօքթ. Զամընհօֆ պիտի հանդիսանայ ստուգիւ մարդկութեան մեծ բարերարներէն մէկը։

Կարին Վ. Տ. Ն.

ԻՐԱՊԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԶՕԼԱ ԵՒ ԻՐ ԳՈՐԾԸ

ԺԲ.

Միմիայն հասարակ, վերացեալ մտապատկերներ ներշնչելու համար մարդուն, տրամաբանօրէն կազմակերպուած գաղափարներ ու դատողութիւններ, աշխարհին երեւոյթը իրեն ըմբռնել տալու համար ու նաեւ այս վերջինին փոփոխումները ու փոփոխութեան պատճառները, իրերու բուրումներու յաջորդութիւն մը, պէտք էր որ մարդ ընէր իր ճակատին ըլթակը (lobe frontal) և անոր տեղ դնէր չունի՛ մը հօտառական ըլթակը, բան մը որ վեր է պակասամիտ «ըմբռնողներուն» (comprèhensif) կարողութենէն, ինչ մեկնանդութեամբ որ ալ քարոզեն իրենց խենդ գեղեցիկագիտութիւնը։ Հօտառութիւնը այլասերածներուն մէջ ա՛յնչափ առաւելութիւն մը կը ներկայացնէ որ ո՛չ իսկ մարդուն մինչեւ նախնական ժամանակներուն միայն կը հետադարձէ, այլ անհունապէս աւելի ետ նահանջ, մինչեւ մարդէն կանխագոյն ժամանակները։ Իրենց առաջնութիւնը մինչեւ անասուններուն կը դառնայ, որոնց քով, ինչպէս այսօր մրջիւններուն քով, սեռային գործունէութիւնը ուղղակի գրգռուած էր հօտառական հօտաւէտ նիւթերէ, կամ որոնց, ինչպէս այսօր շունը, իրենց աշխարհին ճանաչումը կը ստանային իրենց քիթին միջնորդութեամբ։

Իր ժամանակակիցներուն քով, Զօլայի ունեցած արտակարգ յաջողութիւնը իր՝ գրագէտի բարձր կարողութիւններովը չէ՛ որ կը բացատրուի, իր ամբողջ նկարագրութիւններուն տարօրինակ զօրութեամբը ու կարողութեամբը, մանաւանդ, որ անջնջելիօրէն տպաւորող՝ ներգործող կ'ընէ իր՝ տառապանքին և ախտութեան ներկայացումը, այլ իր ամէնէն յոռի թերութիւններովը, իր նկարագրական զառանցանքովը և [illegible]։ Այս բանը կրնանք հաստատել թուանշաններու միջոցով մը որ ամէնէն աղաղակողն է ինծի։ Իր զանազան վէպերուն տպագրութիւններէն, քննենք, օրինակի համար, Տանճարանին վերջին հրատարակութեան կողքին ետեւի կողմը տպուած ցանկացուցակը՝ այդ վէպերուն օրինակներուն քանակը որոշող (նոյն Տանճարանը 1893 թուականը կը կրէ)։ Կը տեսնենք որ Նանա 160,000 օրինակ տպուած է, Լա Տեպաքլը՝ 143,000, Տանճարանը՝ 127,000. Երկիրը՝ 100,000. Ժէռմինալ՝ 88,000. Մարդկային Անասունը ու Երազը՝ 83,000 ական. Pot Bouille՝ 82,000. ընդհակառակը, Գործը՝ 55,000 օրինակ տպուած է. Երեցուհին՝ 36,000. Բլասանի Աշխարհակալութիւնը՝ 25,000. Contes à Ninon, ո՛չ իսկ 2000 օրինակ, եւն։ Այսպէս, ամէնէն աւելի մեծ վաճառում ունեցող գիրքերը անոնք են որոնց մէջ ամէնէն բուռն կերպով ի յայտ կու գան մոլութիւնը ու անասնական բրտութիւնը, ու վաճառումը կը նուազի քանակագի-

---

—)(18)(—

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Դ.

Տիկին Սթիւարթ անձկութեամբ ջանաց փնտռել Սառայի այդ յեղակարծ փոփոխութեան պատճառը։ Նորատի աղջկան առողջութիւնը չէր խանգարուած, բայց տիկին Սթիւարթ ենթադրեց թէ Նափոլեցի գեղեցիկ ազնուականի մը սիրահարուած էր թերեւս ան։ Արագ քննութենէ մը անցնելով անոր կերպարանքը, չկրցաւ որոշ եզրակացութեան մը յանգիլ։

Այդ միջոցին, Պլինէի դուքսը Նափոլի հասած էր իր զբօսանաւով։ Դուքսը Սառայի պարզած էր իր ուղեւորութեան ծրագիրը, այն էր Իտալիոյ և Փրանսայի ծովեզերքները այցելել. գեղանի անգլուհին մանկական զուարթութեամբ մը որոշած էր դուքսին ընկերակցիլ։ Սառայի մռայլ տխրութեան յաջորդած էր յորդ զուարթութիւն մը, այնպէս որ Տիկին Սթիւարթ զարմացած այս յանկարծական կերպարանափոխութեան վրայ, ըսած էր.

—Բայց աղջիկս, ի՛նչ ունիք այս օրերս։

—Ե՛ս, ոչինչ. մելամաղձութիւն մը եկած էր վրաս, բայց այսօր զուարթ եմ։ Հակադրութիւն, միշտ հակադրութիւն ասիկա է կեանքին օրէնքը։ Օ՛հ, պատրաստուինք ճամբայ ելլելու։

Երկու օր յետոյ՝ Սառա կը մեկնէր դուքսին զբօսանաւովը. իր զուարթութիւնը աւելցած՝ զուարճութեանց կը մասնակցէր։ Նիսի մէջ՝ Սառայի առաջարկութեան վրայ՝ զբօսանաւին մէջ պարահանդէս մը տրուեցաւ, որուն հրաւիրուեցան նաեւ հոն գտնուող պետական նաւու մը սպաները։ Զբօսանաւին կամրջակը ծաղիկներով ու կանանչներով զարդարուած ըլլալով՝ պարտէզի մը վերածուած և ելեկտրական լոյսով ողողուած էր։ Նիսի վայելչագեղ աշխարհիկ կիները, որոնք նմանապէս հրաւիրուած էին, մինչեւ առտու պարեցին անընդհատ։ Սառա միշտ հիացման առարկայ, ծովային սպաներու և Նիս գտնուող Բարիզցի կենցաղասէրներու կողմէ շրջապատուած էր։ Գեղանի Անգլուհին պարած, խօսակցած սիրաբանած էր, բայց անոնցմէ ոչ մէկուն նկատմամբ մասնաւոր համակրութիւն մը ցոյց տուած էր։ Հետեւաբար, Սառա ամուրի մնալու տրամադրութեան մէջ կը գտնուէր, երբ Մարսիլեայի քարափին վրայ ծանօթացաւ Բանալհէյլ կոմսին և իր թիկնապահին՝ Բիէռ Սէվրաքի։

Դ.

Առտու մը, ժամը իննին ատենները, գնդապետ Մէյլօ դեռ նոր արթնցած, ու սիկառ մը բերանը, Ֆիկառօ կարդալու կը սկսէր, երբ Աշխարհիկի մը Յուշատետրին մէջ տեսաւ տողեր իր ուշադրութիւնը գրաւեցին։ Հատուածը սապէս գրուած էր.—Ամուսնութիւն մը։ Զօրավար Բանալհէյլ որ խիստ նշանաւոր ընտանիքի մը վերջին շառաւիղն է, կ'ըսուի թէ, ամուրիութենէ հրաժարելով գեղանի ու մեծահարուստ Անգլուհիի մը՝ օրիորդ Օ'Տոննըլի հետ պիտի ամուսնանայ։ Զօրավարը, որ հիմա Հռոմ կը գտնուի մասնաւոր պաշտօնով, հոն բարձր ընկերութեան մը մէջ հանդիպեր է այդ գեղանի և մանկամարդ աղջկան, որ յառաջիկայ ձմեռ, դքսուհի պիտի ըլլայ մեր բարեկեան հանդէսներուն։

Մէյլօ պարզապէս ապշեցաւ երբ այս լուրը կարդաց։ Բանալհէյլ, իր վաղեմի բարեկամը, վաթսունըչորս տարեկան հասակին մէջ՝ որ և է սրահի մէջ հանդիպած Անգլուհիի մը հետ ամուսնանալու յիմարութիւնը գործեր, կարելի՞ բան էր միթէ։ Գնդապետը վերստին ձեռք առաւ լրագիրը, զոր պահ մը մէկդի նետած էր զգացած զարմանքէն, ու անգամ մըն ալ կարդաց նոյն հատուածը։ Սխալ չէր կարդացած. ամէն ինչ որոշ ու մէկին կերպով բացատրուած էր հոն։

Զօրավար կոմս Բանալհէյլ, իր սերունդին վերջին շառաւիղը, որ պաշտօնով Հռոմ կը գտնուէր, իր բարեկամն իսկ էր և այդ անունով ուրիշ մարդ չկար։ Եթէ կայծակ իյնար իր տան մէջ կամ իր աղջիկը փախչէր վանքէն, այդքան չպիտի խռովէր գնդապետը, որ իր սիկառը վառելով սկսաւ իր աշխատութեան սենեակին մէջ պտտիլ ամբողջ երկու ժամ։ Գնդապետը խոր մտածմանց մէջ թաղուած՝ չէր կրնար ըմբռնել թէ ի՛նչպէս կոմսը ամուսնանալու որոշում տուած էր բաղդախնդիր աղջկան մը հետ, որ արկածախնդիրներու այն դասակարգին կը վերաբերէր, որոնք ջերմուկ ունեցող քաղաքները կը վազեն, Թրուվիլէն Մոնաքօ, Մոնաքոյէն Նափոլի և Նափոլիէն Բարիզ փութալով։ Կարելի՞ բան էր որ Բանալհէյլ, փայլուն ազնուականը, որ այնքան փոթորկալից կեանք մը վարած էր սիրոյ աշխարհին մէջ, միամիտ մարդու մը պէս ծուղակի մէջ իյնա՛ր։ Տարակոյս չկար թէ ճշմարիտ ծուղակ մըն էր այդ ամուսնութիւնը։ Անշուշտ Անգլուհին զօրավարին ընկերային բարձր դիրքէն ու անհուն հարստութենէն հրապուրուած էր։

(Շարունակելի)

տական սառուցութեամբ մը, ցորչափ հեղինակ–որմնադրին ծծկիչովը թափուած աղուորութեան խառը կը բարակնայ և նուաղ գորշանա կ'ըլլայ։ Երեք վէպեր կը թուին բացառութիւն կազմել, այս կանոնէն դուրս. Լա Տէպակլը, Ժէռմինալ և Երազը։ Իրենց հրատարակութիւններուն թուին բարձրացումը անով կը բացատրուի որ, առաջինը 1870ի պատերազմին վրայ կը խօսի, երկրորդը ընկերվարականութեան վրայ, երրորդը խորհրդապաշտութեան վրայ։ Այս երեք վէպերը դարուն հոգեկան վիճակին վրայ կ'անդրադառնային։ Նորէկին մտահոգանքով մը կը ծփային։ Բայց միւս բոլոր վէպերը իրենց յաջողութիւնը կը պարտին խուժանին ամէնէն ցած բնազդներուն, անոր անասնական կիրքին՝ ոճիրին և հեշտանքին ի տես։

Անշուշտ Զօլա դպրոց պիտի կազմէր, նախ իր գրածախութեան յաջողութիւններուն պատճառաւ, որ գրական դասամիտներու և բանագողներու բոլոր թափթփուքը իր ճամբուն մէջ մղեց, յետոյ ա՛ն դիւրութեան պատճառաւ որով կարելի կ'ըլլայ իր ամէնէն ուշագրաւ մասնաճանգամանքները նմանցնել։ Իր գեղեցկագիտութիւնը ընդունելի է ժամանակ վատնող ամէն անհատի, որ, իր՝ սուրբ գիրքեր գրելու ձեւակերպութիւններովը, գրական կոչումը կ'արտասանէ։ Գաղափարներու մեքենական ու չոր շարք թուում մը, նկարագրութեան, բոլորովին անտարբեր տեսարաններու պատրուակով, ո՛չ մէկ ճիգ կը պահանջէ։ Ամէն յետամնացի պահպան կարող է տամփակ խոյտառակութիւն մը պատմել իր ամէնէն կոշտ բացատրութիւններովը։ Միակ բանը որ պիտի կրնար դժուար համարուիլ իրեն, առասպելի մը հենարումը պիտի ըլլար, գործողութեան առաջատեւելի մը (charpente) կազմութիւնը։

ՄԱՔՍ ՆՈՐՏԱՈՒ

Քաղաքական Լուրեր

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ. ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Կայսեր բաժակաճառը.—Գերման լրագիրներուն կարծիքը.—Ֆրանսական պատուիրակները։

Պէրլին, 30 մայիս.—(Թայմզի հեռագիր).—Երէկ, զօրահանդէսին առթիւ, Վիլհէլմ կայսեր կողմէ Ֆրանսական բանակին համար պարպուած բաժակը այս երկիրն զանազան մեկնութիւններու պատճառ եղաւ։ Պէրլինէր Թէյքբ մը կ'ըսէ թէ կայսեր ճառին հրատարակութեան համար Լոքալ Անցայկըրի նախաձեռնութիւն տրուիլը, աւելի անոր կարեւորութիւնը նուազեցնելու հանգամանքը ունի. «Սակայն, կը յարէ այդ պաշտպանողական թերթը, այդ ճառը զուարթ արձագանգ մը պիտի յարուցանէ ո՛չ միայն Գերմանիոյ, այլ ամբողջ աշխարհի մէջ»։ Վոսիշէ Ցայթունկ ալ տարբեր կերպով խօսելով կ'ըսէ.

«Կայսրը միշտ աշխատած է բարւոքել Գերմանիոյ յարաբերութիւնները Ֆրանսայի հետ, բայց ամէն անգամ բաղձացուած պատասխանը չէ ստացած Ֆրանսայէն։ Այս առթիւ կրնանք յիշել այն մերժումը, որով Բաուէթէօր չուզեց ընդունիլ Արծանիքի պատուանշանը։ Կայսրը նաեւ պատուանշաններ տուաւ Ժիւլ Սիմոնի. ողջունեց Ֆրանսայի նաւային վարժարանի ուսանողները Իֆիժէնի մարտանաւին մէջ. շատ առիթներու մէջ իր համակրութիւնը յայտնեց Ֆրանսայի պետական անձնաւորութեանց և արուեստագէտներուն։ Հակառակ այս ամէնուն, Ֆրանսայի պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավարը, անցեալ օր, բուռն փափաք յայտնեց որ Ֆրանսա վերստին յաղթէ և իր նախկին դիրքը գրաւէ ազգերու մէջ։ Որո՞ւ վերբերին պիտի յաղթէ։»

—Ազատական թերթերը կը կասկածին թէ մի՛ գուցէ Պօննալ զօրավարը Գերմանիոյ բանակին համար «Կեցցէ՛» գոչելով սրտին խորքէն մաղթէ որ Ֆրանսական բանակը յաղթէ գերմանական բանակին։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ Ֆրանսա եթէ չպատասխանէ Վիլհէլմ կայսեր ցոյց տուած մեծարանքներուն, Գերմանիա կրնայ ինքզինքը անիրաւ չնկատել։ Պէտք է յիշել նաեւ այս երկիրն եղած զրոյց մը՝ որուն արձագանգ կ'ըլլայ Լոքալ Անցայկըր՝ իբրաեւ թերթը։ Այդ զրոյցին նայելով կայսրը որոշած է նաեւ ուրիշ մեծարանքներ ընել Ֆրանսայի Պօննալ զօրավարին, այն տեսակ մեծարանքներ, որոնք միայն անձնական հանգամանք ունեցող արտայայտութիւն մը պիտի չըլլան։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Բարեյուսոյի արշաւանքը.—Զինուորական գործողութիւններ.—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը.—Պաուէն Բօուէլ զօրավարը—Աֆրիքէնտէրները.—Հաճերը։

Քրասսոֆ, 30 մայիս.—Քրասսոքի ու Թաքասնթուի պաշտպանութեան համար անգլիական զօրագունդերու յանկարծական համախմբումը սա արդիւնքը ունեցաւ որ այդ կողմէն վախնալու բան մը չմնաց։ Կը ծանուցուի թէ Պօէրները, առջի գիշերը, քալուեր են դէպի հիւսիսային արեւելք, մինչեւ Մոլթէնոյի մօտերը, վասն զի Բօրինէր, Սքօպէլի և Մուլլէնսի զօրագունդերը անոնց ետեւէն ինկած էին։

Վոնտէրֆոնթէյն.—Պոթա զօրավարը և պզտիկ կառավարութեան անդամները Երմէլոյի արեւմտեան կողմը կը գտնուին։ Պոթա զօրավարը երկու թնդանօթ ունի։ Մայիս 25ին, Ալպանի գնդապետը յանկարծակի յարձակեցաւ Նօքամ Բրինզլոուի պզտիկ բանակատեղին վրայ՝ Վիլկէի աղբիւրին մօտ և ութ հոգի գերի բռնեց։ Անգլիացի գնդապետը գրաւեց նաեւ թնդանօթ մը, մեծաքանակ ռազմամթերք, սայլեր և արջառներ։ Բրինզլոու հրամանատար կարգուեցաւ փոխանակ Էքսամոսի։ Տուկլաս զօրավարը կը վանէ Մաչատոտորրի ու Քոմաթիի մէջտեղը գտնուած Պօէրները։ Պօէրական բազմաթիւ զօրախումբեր փոքրիկին հիւսիսային կողմէն երկաթուղիի գիծը անցնիլ՝ Բանի կայարանին մօտ։

Լոնտոն.—(Բարիզեան թերթի մը թղթակիցէն).—Անգլիոյ հասարակութիւնը որ այլեւս զարմանալու վիճակի մէջ չէ, այս առտու անհանգիստ մը ունեցաւ, երբ լրագիրներուն մէջ տեսաւ թէ հարաւային Ափրիկէի մէջ Անգլիացիներուն օրական կորուստին թիւն է 42 մեռեալ և 99 վիրաւոր և թէ այդ կորուստները պատահած են այն տեսակ ճակատամարտներու մէջ՝ որոնց մասին բան մը չհրատարակուեցաւ։ Այդ ճակատամարտները ամէն տեղ պատահեցան, Բարեյուսոյ գաղթավայրին, Օռանժի և Թրանսվալի մէջ, բայց ամէնքն ալ միեւնոյն օրը՝ մայիս 23ին։ Պաշտօնական որ և է հեռագիր այդ տեսակ բան մը չծանոյց նոյն օրուան համար։ Հասարակութիւնը ու լրագիրները անհանութիւն յայտնեցին և Տէյլի Մէյլ յայտարարեց թէ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութեան այդ դաղտնապահութիւնը պատիւ չի բերեր մեծ ազգի մը։ Նոյն առթիւ դիտուեցաւ որ Լորտ Քիչնէր որ և է տեղեկութիւն չէր հաղորդեր և կամ աւելի ճիշդը ըսելու համար, պատերազմական նախարարութիւնը բնաւ հրատարակութիւն մը չըներ հարաւային Ափրիկէի ընդհանուր կացութեան վրայ։ Ինչի՞ կը ծառայեն այդ լռութիւնները։ Ինչո՞ւ ծածկել, օրինակի համար, թէ Թրուիցինկէր ընդհարումի մը մէջ քառասուն զինուորներ գերի բռնած է։ Միթէ չէ՞ն ուզեր որ Պօէրները իմանան։ Ի՞նչ օգուտ ունի նաեւ այս միջոցիս դաղտնի պահել Պօէրներուն ձեռքը անցած Թրանսվալի ու Բարեյուսոյ քաղաքներուն անունները։ Պէտք է Անգլիոյ հասարակութիւնը գիտնայ հարաւային Ափրիկէի կացութիւնը։ Այս առտու Լոնտոնի ամէն կողմը այս միտքով կը խօսէին։

Բրէթորիա.—Իրազեկ աղբիւրէ բացարձակապէս կը հերքուի այն լուրը թէ հարաւային Ափրիկէի նոր քաղաքապահներու հրամանատար Պաուէն Բօուէլ զօրավարը հրաժարած ըլլայ։

Քէյբթաուն.—Բարեյուսոյ նախկին նախարարներէն Պ. Թիւօթըր որ Պ. Պ. Սաուէրի և Մէրիմանի հետ պաշտօնավարած է, մօտերս Եւրոպա պիտի ուղեւորի։

Լոնտոն.—Հոս հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Թրանսվալի հանքերուն մէջ 30 սանդեր սկսած են բանիլ և առոնց թիւը քանի մը օրէն 50ի պիտի բարձրանայ, պէտք եղածին չափ գործաւոր հաւաքուելուն պէս։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱԿԱԴԵՄԻՆ

Նոր ընտրութիւններ.—Տր Վոկիւէ մարքիզը ու Պ. Էտմոն Ռոսթան.—Կենսագրական տեղեկութիւններ։

Բարիզ, 31 մայիս.—Ֆրանսայի ակադեմիին երէկուան նիստը մեծ շահեկանութիւն մը ունեցաւ, վասն զի ընտրութեան արդիւնքը որ դը Պրոյի դուքսին յաջորդ մը պիտի տար, բնաւ կասկած չէր վերցներ։ Տը Վոկիւէ մարքիզը ընտրուեցաւ քուէարկութեան առաջին շրջանով 24 քուէով՝ տասը սպիտակ քուէի դէմ։ Երկրորդ շրջանին սկսաւ մեծ ճակատամարտը։ Պ. Պ. Էտմոն Ռոսթան, Ֆրէտէրիք Մասոն ու Սթէֆան Լիէժար դէմ առ դէմ եկած էին։ Պ. Ռոսթան աշխարհածանօթ է։ Պ. Մասոն քանի հատորներ գրած է Ֆրանսայի պատմութեան վրայ։ Պ. Լիէժար քանի մը հատոր չքեղ ոտանաւորներ հրատարակած է։ Երեսուներորս ակադեմականներ մասնակցեցան ընտրութեան։ Վեց անգամ քուէարկութիւն կատարուելով Պ. Էտմոն Ռոսթան ընտրուեցաւ 17 քուէով. իսկ Պ. Մասոն առաւ 14 քուէ։ Կ'ըսուի թէ Պ. Ռոսթան իր յաղթանակը բանաստեղծ պաշտօնակիցներուն չի պարտիր։ Միայն Պ. Էրնէսթ Լըկուվէ, Ակադեմիին մէջ ոտանաւոր գրողներէն մէկը, հաւատարիմ մնաց Պ. Ռոսթանի. կարելի է Ֆրանսուա Քոբէ ալ անոր օրինակին հետեւեցաւ։ Երկու ընտրեալներու մասին կենսագրական սա տեղեկութիւնները կ'արժէ հաղորդել.—Տը Վոկիւէ մարքիզը, այդ նշանաւոր գերդաստանին անդրանիկ ճիւղին պետը, ազգական Վիլլարներու և Մագ Մահոններու, երկար ատենէ ի վեր զանազան պաշտօններով ծանօթ էր Բարիզեցիներուն բարձր դասակարգին։ Հանրութիւնը շատ չի ճանչնար զայն։ 1871ին Կ. Պոլսոյ Ֆրանսական դեսպանութիւնը վարած և 1875ին Վիէննա փոխադրուած է։ Մագ-Մահոն մարէշալը նախագահութենէն քաշուելէ ետքը տը Վոկիւէ մարքիզը հրաժարեցաւ, հակառակ Պ. Պ. Կրէվի և Վատինկթընի թախանձանքներուն։ Մարքիզը Արեւելքի մէջ անցուցած իր երկար տարիները միայն դիւանագիտական ասպարէզին չնուիրեց։ Նշանաւոր աշխատութիւններ ունի Երուսաղէմի եկեղեցիներուն ու տաճարին և հնախօսութեան վրայ։ Այդ առթիւ տասնըհինգ տարի առաջ նշանաւոր հանդիսացաւ Ակադեմիին գրական ու հնախօսական ճիւղին մէջ։ Անկէ վերջը շահեկան երկասիրութիւններ հրատարակեց Լուի ԺԴ.ի դարուն վրայ, նաեւ Ֆրանսայի Պատմութեան Ընկերութեան տուաւ «Վիլլարի Յիշատակներ»ուն առաջին տպագրութիւնը։ Մարքիզը մեծ հարստութիւն մը ունի, զոր շատ ազնուօրէն կը գործէ։ Բարենպատակ ու հանրօգուտ ամէն գործերու մէջ անոր անունը կ'երեւայ. ատենին նախագահն է Ֆրանսայի Երկրագործներու Ընկերութեան և Արուեստագէտներու Միութեան Ակումբին։ Պ. Էտմոն Ռոսթան աւելի կարճ ասպարէզ մը ունեցաւ։ Հազիւ երեսուներորս տարեկան է և Ակադեմիի անդամ կ'ընտրուի։ Հայրը՝ Պ. Էօժէն Ռոսթան՝ արդէն անդամ է Ակադեմիի բարոյական ու քաղաքական գիտութեանց ճիւղին։ Պ. Էտմոն Ռոսթանի առաջին գործն է Միւզարտիզ (1890) որ այսօր անգտանելի է։ Անոր իւրաքանչիւր հատորը երկու-երեք հարիւր Փր.ի կը ծախուի։ 1894ին հրատարակեց Ռոմանեսքը որով մեծ համբաւ մը ստացաւ Քոմէտի Ֆրանսէզի բեմին վրայ և այդ համբաւը մինչեւ այսօր կը շարունակէ։ 1895ին հրատարակեց Բրէնսէս Լուանթէնը, երկու տարի վերջը՝ Սիրանօ տը Պէրժրաք և 1900ին Էկլոնը։ Այդ երկասիրութիւնները գովելու հարկ չկայ, վասն զի մեծ համբաւ հանած են աշխարհի ամէն կողմերը, թէեւ նախանձոտները քննադատեցին զայն՝ քերթուածական ու տաղաչափութեան տեսակէտով։ Պ. Էտմոն Ռոսթան ամուսնացաւ Մարէշալ Ժէրարի աղջկանը Օր. Ռոզմոնի հետ որ ինքն ալ նշանաւոր բանաստեղծ մըն է։

ՀԱԲԵՇԻՍՏԱՆ

Ֆրանսական ազդեցութիւնը Հաբէշիստանի մէջ.—Երկաթուղիները եւ վաճառականութիւնը.—Ռուսիա եւ Գերմանիա.—Օտար դրամատէրերը.—Առեւտրական բոյկոտութիւններ։

Ֆրանսացիները կը ջանան իրենց ազդեցութիւնը պահպանել Հաբէշիստանի մէջ, որուն անկախութիւնը իբր երաշխաւորութիւն կը նկատեն արեւելեան Ափրիկէի մէջ ունեցած իրենց ստացուածքներուն։ Գաղթային և դիւանագիտական գործերու նուիրուած հանդէս մը Հաբէշիստանի արդի կացութիւնը կը քննէ և մեծ ապագայ կը գուշակէ այդ երկրին համար, որ կ'ըսէ, մեծ կեդրոն մը պիտի դառնայ հաղորդակցութեանց և բազմամարդ գաղթավայրի մը։ Ֆրանսայի քաղաքական և ռազմագիտական գաղթավայրը եղող Ճիպութի այն ատեն շատ աւելի կարեւոր առեւտրական կեդրոն մը պիտի ըլլայ, երբ շինուելու վրայ եղող երկաթուղին ձեռք անցնէ բոլոր առեւտրական գործառնութիւնները, որոնք մինչեւ հիմա կարաւաններով կը կատարուին։ Ճիպութիէն Ատտիս-Հարրար գացող երկաթուղիին երկայնութիւնն է 300 քիլոմէթր, որուն 140 քիլոմէթրը շինուած ու արդէն իսկ շահագործուելու վրայ է։ Հաբէշիստան հարուստ երկիր մըն է. թէեւ անոր ներքինը անծանօթ, բայց Ֆրանսացի ճարտարագէտ մը, 1899ին, ոսկիի և հանքածուխի հանքեր գտեր է։ Կլիման աքանչելի է սպիտակամորթերուն համար։ Բանաւոր և անհրաժեշտ կենսականութիւն ունեցող գործերու համար Մենելիքը չափէ վաքանի հարկ եղած երաշխաւորութիւնները ու ազատութիւնները շնորհելու։ Գաղթային հանդէսը կը յորդորէ Ֆրանսական կառավարութիւնը, որպէս զի իր բոլոր ուշադրութիւնը նուիրէ այդ երկրին վրայ, եթէ չուզեր որ ուրիշ ազգեր ի նպաստ իրենց դարձնեն այն առաւելութիւնները, զորս Ֆրանսացիները կը ջանան իրենց համար պահպանել։ Ամէնէն կարեւոր խնդիրը երկաթուղիներու զանազան գիծերու շինութիւնն է, որոնք Ֆրանսացիներու կողմէ պէտք է շինուին։ Ռըվիւ տէ տէօ Մոնտ ալ այս խնդրով կը զբաղի և միեւնոյն եզրակացութեան կը յանգի։ Ափրիկէի այս կէտին վրայ՝ ռուսական քաղաքականութիւնը համաձայն է ֆրանսական շահերուն։ Գալով Գերմանիոյ, անոր ալ շահը կը պահանջէ որ Հաբէշիստան անկախ ըլլայ։

—Հարրարէն կը ծանուցանեն թէ երկու անգլիացի սպաներ՝ հազարապետ Իրասի և հարիւրապետ Կօպպօլտ, որոնք հոն գացած էին Հաբէշ զօրավար Ռաս Մագոնէնի հետ համաձայնելու համար, մեկներ են այդ քաղաքէն, երթալ միանալու համար անգլ. զօրքերու հրամանատար՝ գնդապետ Սուէյնի, որ հիմա կը կենայ Օկատէնի ցեղապետին հետ։ Ճիպութիի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ մորթի վաճառականութեան մենավաճառը վերջնապէս չէ ջնջուած Հաբէշիստանի մէջ. մէկ տարուան համար ալ շնորհուած է։ Նօթը ամիսէն յայտնի պիտի ըլլայ այս փորձին վախճանը։ Նոյն լրագիրը կ'ըսէ թէ առեւտրական որ և է մենավաճառի մը հաստատումը աղետաբեր պիտի ըլլայ Հաբէշիստանի յառաջդիմութեան, և հոն հաստատուած ֆրանսական տուներուն այնպիսի մեծ հարուած մը պիտի տայ որմէ չպիտի կրնան դիւրաւ գլուխ վերցնել։ Կը յուսայ թէ ֆրանսական դեսպանին միջամտութիւնը պիտի կրնայ այդպիսի տագնապէ մը ազատել Ֆրանսացիները։ Այն դրամատէրերը, որոնք կարեւոր գործերու ձեռնարկած են Հաբէշիստանի մէջ, վարչական շրջանակներու կողմէ պէտք է քաջալերուին ի վարձ իրենց ձեռնարկութեան, կ'ըսէ Ճիպութիի լրագիրը. զօրաւոր դրամատէրերը Հաբէշիստանի մէջ այն ատեն միայն գործերու կը ձեռնարկեն, երբ կառավարութիւնը հարկ եղած երաշխաւորութիւնները տայ թէ երկրին մէջ իրենց զարգացնելիք ճարտարարուեստները պիտի պաշտպանուին և խաղաղութիւնը անվրդով պիտի մնայ միշտ։ Ֆրանսական միեւնոյն լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Պուրկի արշաւախումբը, Ատտիս-Ապապայի ֆրանսական դեսպանին միջոցաւ, հարկ եղած թոյլտուութիւնները ստացեր է Մենելիքէն։ Այս ֆրանսական արշաւախումբը պիտի կրնայ գլուխ հանել իր գիտական ուսումնասիրութեանց ճամբորդութիւնը Հաբէշիստանի գաւառներուն մէջ, որոնք մեծ մասամբ գիտական հետազօտութեանց չեն ենթարկուած։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Հաշտութեան կնճռումը.—Վալտէրսէ մարէշալին նամակը.—Գերման զինուորները։

Պէրլին, 30 մայիս.—Եւրոպական բոլոր մայրաքաղաքները հասած լուրերու նայելով, Չինու հետ հաշտութիւնը վերջնապէս կնքուած է։ Այդ առթիւ Վոլֆի կէս-պաշտօնական գործակալութիւնը սա հեռագիրը ստացած է Բէքինէն.—«Չինական պատուիրակները, երէկ, ծանուցագրով մը դեսպանական մարմնոյն երրորդ անգամ և Սպանիոյ դեսպան Պ. Կոլոնի հաղորդեցին կայսերական հրամանագիր մը, որով տէրութեանց կողմէ Չինէն պահանջուած 450 միլիոն թաէլի հատուցման տոկոսը հարիւրին չորս որոշուած է»։ Ուրիշ հեռագիր մը որ պաշտօնական է և Բէքինի գերման դեսպանին կողմէ ուղղուած, կը ծանուցանէ թէ Լի-Հունկ-Չանկ իրեն յանձներ է Չինու կայսեր մէկ հրամանագիրը՝ ծանուցանող թէ կ'ընդունի տէրութեանց վճարել 450 միլիոն թաէլ՝ տոկոսով հանդերձ։

Թիէն-Ցին.—Անգլիացի Քէմպպէլ զօրավարը յայտարարեց թէ Թիէն-Ցինի մէջ միջազգային կացութիւնը շատ գոհացուցիչ է՝ հոն նոր ղրկուած զինուորներուն ժամանումէն ի վեր։

Բէքին.—Վալտէրսէ մարէշալը, նամակ մը ղրկելով Լի-Հունկ-Չանկի, հաւանութիւն յայտնեց Բէ-Չի-Լիի նահանգին չինական զինուորներու կողմէ վերստին գրաւուելուն. յայտարարեց նաեւ թէ այդ զինուորները արտօնուած են վերստին գրաւելու Բէքինի շրջականները՝ եթէ բարեկարգութիւնը պահպանուի և բնակիչները պաշտպանուին։ Վալտէրսէ մարէշալը նամակը աւարտելով ըսաւ.—«Ժամը հասած է Չինու համար որ իր ուղղամտութեան և անկեղծութեան ապացոյցը տայ։ Երբ տէրութիւնները տեսնեն թէ Չին իր յանձնառութիւնները կը գործադրէ, պիտի յարգեն զայն։ Այդ է իմ բաղձանքս և յոյսս։ Միջազգային զինուորներու բոլորովին հեռացումը այն ատեն կարելի պիտի ըլլայ։ Միջազգային զինուորները որչափ ատեն որ Չինու մէջ մնան, Չինու ծախքերը այնքան պիտի աւելնան։»

Պէրլին.—Ահաւասիկ Գերմանիոյ պաշտօնաթերթին հրատարակած կայս. հրամանագիրը.—«Ա. Ծայրագոյն Արեւելքի բանակին վերին հրամանատարութիւնը կազմող սպայակոյտը ետ պիտի կանչուի ու արձակուի։ Բ. Ծայրագոյն Արեւելքի արշաւախումբը խառն կիսաբաժին մը պիտի զեղչուի և աւելցած զինուորները ետ պիտի կանչուին ու արձակուին։ Գ. Վերոյիշեալ խառն կիսաբաժինը ցնոր տնօրէնութիւն՝ իբրեւ Ծայրագոյն Արեւելքի պահակախումբ՝ Չինու մէջ պիտի մնայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ոգելից ըմպելիներու օրէնքին գործադրումը.—Պելճիքացի Ռոպէնսոն մը Բարիզի մէջ.—Բանաստեղծներուն համաժողովը.—Բուռն փոթորիկ մը.—Տաղաչափութեան ցուցահանդէս մը.—Ընկերակցութեանց օրէնքը։

Բարիզ, 29 մայիս.—Երեսփոխան Պ. Լոզի ելմտական նախարարին հեռագրեր է թէ հարցապնդում պիտի ընէ ոգելից ըմպելիներու վրայ դրուած օրէնքին նկատմամբ, թէ Արմանեակի մէջ ոգելից ըմպելիի գործարանատէրերը չեն ուզեր հաւանիլ նոր օրէնքին, իրենց գլուխը ունենալով Թուլուզի դատարանին ընդհանուր դատախազը։

—Անցեալ գիշեր Բարիզի Քամիլ Թահանի փողոցին կառապան մը տղեղութիւններ լեցուած վայրի մը մէջ կեղէտած գանուեցաւ տասներկու տարու սառահակ մը, որ ֆլամանկրէնով և ֆրանսերէնով խառն լեզուով մը յայտնեց թէ Վան տէր Պրիւլ կը կոչուի, թէ տասնըհինգ օր առաջ Պրիւսէլէն մեկնած էր Բարիզ գալու համար, իր ծնողքէն առած 20 ֆրանքի գումարին շնորհիւ։ Հինգ օրէ ի վեր՝ հանրային գթութեամբ կ'ապրէր և բացօթեայ կը պառկէր։ Այս նոր Ռոպէնսոնը Պրիւսէլ պիտի ղրկուի։

—Բանաստեղծներու Համաժողովը հազիւ ծնած՝ մեռաւ։ Բանաստեղծներու իշխան Պ. Լէոն Տիէրքսի, յետոյ Պ. Քաթիւլ Մէնտէսի նախագահութեամբ գումարեց բանաստեղծները, որոնք ընդհանրապէս երիտասարդներ էին, և այնքան բուռն վիճաբանութիւններ կատարեցին որ հոն ներկայ գտնուող մը Լիոնի մէջ այս պահուն գումարուած ընկերվարականներու Համաժողովին մէջ պիտի կարծէր ինքզինքը։ Պ. Լէոն Տիէրքս իսկոյն խոյս տուաւ, ներկայ բանաստեղծներուն պոռչտուքներէն։ Պ. Քաթիւլ Մէնտէս ընդունեց նախագահի պաշտօնը, բայց քիչ ատենէն ան ալ ստիպուեցաւ ետ քաշուիլ, չկրնալով զսպել աղմուկները։ Բանաստեղծները չկրցան համաձայնիլ ո՛չ ազատ-բանաստեղծութեան խնդրին և ո՛չ ալ երիտասարդ բանաստեղծներու՝ թատրոններու մէջ իրենց քերթուածները կարդալու խնդրին։ Այս առթիւ ներկաներէն ոմանք ուզեցին պախարակել Պ. Պ. Մէնտէսի և Քոննի կողմնակալութիւնը, որոնք քերթուածներու ընթերցումներ կը թոյլատրեն Սառա-Պէրնար թատրոնին մէջ։ Պահ մը միայն համաձայնութիւն գոյացաւ, այն է պախարակելու համար ֆրանսական Ակադեմիան։

—Անցեալ հինգշաբթի ցերեկ, կարկուտով, շանթով ու որոտումով խառն սաստիկ փոթորիկ մը ծագեցաւ Բարիզի վրայ և բաւական վնասներ պատճառեց Լուվր փողոցին մէջ՝ ջուրին ճնշման տակ, ական մը պայթեցաւ, հողը բարձրացնելով շէնքի մը մինչեւ երկրորդ յարկը։ Ջուրը, որ հեղեղի մը պէս կը յորդէր ամէն կողմէ, բոլոր վաճառատուններուն ստորնայարկերը ողողեց։

—Նախագահ Պ. Լուպէ ծաղկեմշակութեան տարեկան ցուցահանդէսի մը բացումը կատարեց։ Այս տարուան «քլու»ն գաղթային բաժինն է, որ առաջին անգամ կազմակերպուած է և որ կը պարունակէ ֆրանսական գաղթավայրերուն մէջ գտնուած ծաղիկներն ու բոյսերը։

—Ընկերակցութեանց օրէնքը քննելու պաշտօն ունեցող ծերակուտական յանձնաժողովը տեղեկաբեր անուանեց արդարական նախարարական Պ. Վալլէն, որ ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական եղած է Պրիսոնի դահլիճին մէջ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Փայտեայ նաւեր պիտի չշինուին.—Ծովային նախարարութեան որոշումը։

Լոնտոն, 30 մայիս.—Անգլիոյ ծովային նախարարութիւնը բացարձակապէս հրամայեց որ ասկէ վերջը մարտանաւերու մէջ կարելի եղածին չափ քիչ փայտ գործածուի. նաեւ փայտէ կամրջակներ և խցիկներ բնաւ չգտնուին. ասոնք ամբողջովին պողպատէ պիտի շինուին։ Այդ հրամանը պիտի գործադրուի հիմա շինուող անգլիական ամէն տեսակ մարտանաւերու համար։ Այդ պարագան մեծ կարեւորութիւն ունի, վասն զի բրիտանական նաւագործարաններու մինչեւ հիմա հետեւած դրութիւնը բոլորովին կը վերցուի։

ՄԱՐԿՐԻԹ ԿՂԶԻՆ

Քասթրօ նախագահին մէկ յայտարարութիւնը — Գերմանիոյ կողմէ գնման առաջարկութիւն։

Նիւ-Եորք, 30 մայիս.—Մարկրիթ կղզիին բնակիչները (Վէնէզուէլայի ծովեզերքին մօտ) պիտի ուրախանան իմանալով որ Գերմանիա մտադիր է ածուխի մթերանոց մը ձեռք բերել այդ կղզիին մէջ։ Ձուան-Կրիֆֆոյի նաւահանգիստը՝ կղզիին հիւսիսային կողմը՝ հաւանական տեղը կը նկատուի այդ մթերանոցին, և բնակիչները այնպէս կը նկատեն թէ անոր հաստատումը մեծապէս պիտի նպաստէ կղզիին վաճառականութեան զարգացմանը։ Այդ առթիւ Վէնէզուէլայի Քասթրօ նախագահը տեսակցութեան մը պահուն յայտարարեր է թէ Գերմանացիները թէեւ կրնան ամէն բան ուզածնուն պէս կարգադրել իրենց մէջ, բայց յետոյ պիտի տեսնեն թէ Վէնէզուէլայի ձայնն ալ անհրաժեշտ է։ Պաշտօնական շրջանակներու մէջ կը հաւաստուի թէ հակառակ Քասթրօ նախագահին ընթացքին, Գերմանիա քիչ ատենէն պիտի առաջարկէ գնել մթերանոցի այդ տեղը։

Պ. ՏՈՒՄԷ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Կուսակալին ճառը.—Հնդկաչինի ապագան։

Լիոն, 30 մայիս.—Առեւտրական Սենեակին կողմէ Հնդկաչինի կուսակալ Պ. Տումէի ի պատիւ տրուած հացկերոյթին առթին, Պ. Տումէ ճառ մը խօսելով ընդհանուր տեղեկութիւններ տուաւ այն միջոցներուն վրայ զորս ձեռք առած է իր պաշտօնի կոչուելէն ի վեր Հնդկաչինի հարստութիւնները շահագործելու և այն երկիրը Ֆրանսայի համար գործի ասպարէզ մը ընելու նպատակով։ Պ. Տումէ յարեց.—«Հնդկաչին գործառնութեան հիմ մը պէտք է կազմէ Ֆրանսայի եւ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ անոր զարգացման համար։ Նաեւ մեծ գաղթավայր մը որ նպաստաւոր ըլլայ առեւտրական ու ճարտարագործական շահագործման։ Ընդարձակ երկիր մըն է քսան միլիոն բնակչով, որոնք արժէքաւոր աշխատաւորներ են. նաեւ լաւ զինուորներ։ Ֆրանսա Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ իր անտեսական յաղթանակներուն համար կրնայ վստահիլ այդ երկրին, միանգամայն իր նիւթական շահերու պաշտպանութեանը առթիւ ի հարկին։ Հնդկաչին բաց դաշտ մըն է ամէն տեսակ գործերու համար և պատրաստուած ֆրանսական գաղթականութեան առջեւ։» Պ. Տումէի խօսքերը ջերմապէս ծափահարուեցան։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԼԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Մահմուտ փաշայի չարշը, թիւ-271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները և զանազան շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին։ Վաճառատանս մէջ կը գտնուի նաեւ Ֆոնտան և ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերք մը։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին։ Գիները շատ աժան են։

3—104

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Նէմլիզատէ Ճէմալ պէյի։ Միրիմիրանի աստիճան՝ Թողապանութեան Ը. շրջանակին (Գանլըճա) տնօրէն Մէհմէտ փաշայի։ Սալիսէի աստիճան՝ Մանզումէի Էֆքեար լրագրին արտօնատէր Յովհաննէս Միքէտ էֆ.ի և Ամասիոյ երեւելիներէն Իփրանոսեան Հաճի Եփրեմ ու Հաճի Մարուքէ և Փափազեան Կարապետ էֆ.ներու։

—Հիճազի նահանգին մէքթուպճի անուանուեցաւ Հալէպի նահանգին նախկին մէքթուպճի Նուրի պէյ։

—Տիարպէքիրի նահանգին Միտիաթ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Ավնիէ գաւառակին գայմագամ Ճէմիլ էֆ., որուն յաջորդեց Միտիաթի գայմագամ Եուսուֆ Զիեա էֆ.։

—Ոսթէրտամի սամ. ընդհանուր հիւպատոս անուանուեցաւ Լա Հէյի սամ. ընդհանուր հիւպատոս Միւնիֆ պէյ։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Տրապիզոնի երեւելիներէն վաճառական Նէմլիզատէ Թահսին փաշայի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ հելլենացի Պ. Էթիէն Ռալլիի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Պաֆրայի նաիպ Էմին էֆ.ի, Իզմիրի Ահէնկ լրագրին արտօնատէր Ալի Նազմի էֆ.ի և Կ. Պոլսոյ կապերտի վաճառականներէն Գէորգեան Յակոբ ու Լեւոն էֆ.ներու։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ամասիոյ երեւելիներէն Իփրանոսեան Հաճի Եփրեմ ու Հաճի Մարուքէ էֆ.ներու։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ նոր կուսակալ Նազըմ պէյ, երէկ, կայս. պալատ երթալով երախտագիտութիւն մատոյց։ Նազըմ պէյ յետոյ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին և ներքին գործոց նախարարին հետ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ բարենորոգմանց յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ Թնդանօթարանի քէօշկին մէջ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ գահաժառանգ Կոստանդիանոս իշխանին անուան տօնախմբութեանը առթիւ, երէկ, գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան հելլենական դեսպանատան մատուռին մէջ։ Ներկայ գտնուեցաւ դեսպան Մավրոկորտատօ իշխանը՝ իր բոլոր պաշտօնեաներով։ Եկեղեցական արարողութիւններէն ետքը դեսպանը ընդունեց ներկաներու շնորհաւորութիւնները։ Պոլսոյ նաւահանգիստը գտնուող հելլենական բոլոր շոգենաւերը, երէկ, դրօշներով զարդարուած էին։

ԻՏԱԼԻՈՅ հիմնական օրէնքին տարեդարձին առթիւ, կիրակի, մեծ հանդէսներ կատարուեցան Սոչիէթա Օբէրաեայի սրահին մէջ։ Կ. Պոլսոյ իտալական գաղթականութիւնը ներկայ գտնուեցաւ, ինչպէս նաեւ դեսպանատան գործակատար Կալլինա կոմսը՝ իր բոլոր պաշտօնեաներով։ Ճոխ շքասեղան մը պատրաստուած էր։ Սոչիէթա Օբէրաեայի նախագահ Լանցոնի ասպետը, ընդհանուր հիւպատոսը և գործակատար Կալլինա կոմսը ճառեր խօսեցան։ Դեսպանատան, Սոչիէթա Օբէրաեայի և Սէն Ժորժ հիւանդանոցին կողմէ շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղուեցան Հռոմ։ Շքասեղանին աւելորդները իտալական ու Սէն Ժորժ հիւանդանոցները ղրկուեցան։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ֆրանսական առեւտրական Սենեակին ընդհանուր ժողովը, կիրակի օրը, տեղի ունեցաւ Իւնիոն Ֆրանսէզի մէջ՝ նախագահութեամբ դեսպան Պ. Քոնսթանի։ Ներկայ էին նաեւ դեսպանատան ու հիւպատոսարանի գլխաւոր պաշտօնեաները։ Նախագահ Պ. Ժիաօ ճառ մը խօսելով շնորհակալութիւն յայտնեց դեսպանին, ընդհանուր հիւպատոսին, Իւնիոն-Ֆրանսէզի և ամէն անոնց որ իրենց աջակցութիւնը կը նուիրեն նոյն Սենեակին։ Կարդացուեցաւ ֆրանսական առեւտրական Սենեակին տեղեկագիրը, ուրկէ կ'երեւայ թէ գոհացուցիչ արդիւնքներ ձեռք բերուած են։ Մասնաւորապէս ուշադրութիւն գրաւեր է սա կէտը թէ ֆրանսական առեւտրական Սենեակին լրագիրը որ 1660 օրինակ կը տպուի, 96 թղթակիցներ ունի։ Բոլոր անդամներուն և աշխատողներուն թիւն է 1,040։ Դեսպան Պ. Քոնսթան գովեց Սենեակը վարողներուն եռանդը ու անձնուիրութիւնը։ Ներկաները ծափահարեցին։ Վարչական Խորհուրդը, որուն անդամները վերընտրուեցան միաձայնութեամբ, կը կազմեն՝ Պ. Պ. Բաջքալ Օգիէռ, հրամանատար Պէռժէ, Իբբոլիթ Տէքիւժի, Փիլիքս Կրանէ, Ժագ Ժօ, Սէզար Ժոֆրուա, Էմիլ Մոնիէ, Ալէքսի Ռէ, Լէոն Սէյլիէ և Ժ. Վէրտոււ։

ԻՒՆԻՈՆ ՖՐԱՆՍԷԶԻ տարեկան ընդհանուր ժողովը, կիրակի օրը, կատարուեցաւ նոյն հաստատութեան սրահին մէջ նախագահութեամբ դեսպան Պ. Քոնսթանի։ Հրամանատար Պէրժէ նախ ճառ մը խօսելով ներում խնդրեց չորրորդ տարեշրջանի ընդհանուր ժողովը չգումարուելուն համար։ Յետոյ կարդացուեցաւ 1899–1900ի տարեշրջանին տեղեկագիրը։ Վարչական Խորհուրդը ոսկեզօծ արծաթէ երկու շքադրամներ շինելով նուիրած է Իւնիոն Ֆրանսէզի երկու մեծ բարերարներուն՝ Միշէլ փաշայի և Զամաքօ փաշայի։ Ֆրանսական կառավարութիւնը իբրեւ հանրօգուտ հաստատութիւն մը ճանչցած է Իւնիոն Ֆրանսէզը, որ այդ պատճառով պարտաւորուած է փոխել իր կանոնագրութիւնը։ Դեսպան Պ. Քոնսթան գովեց Պ. Պէռժէի ջանքերը։ Վարչական Խորհուրդին տեղեկագիրը ընդունուեցաւ, հաշիւները վաւերացան եւ այլն։ Կանոնագրութեան փոփոխութեան պէտքն ալ ընդունուեցաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Ֆէրտինանտ իշխանին անուան տօնախմբութիւնը մեծ հանդէսներով կատարուեցաւ Սոֆիայի մէջ ուրբաթ օրը։ Ռազմափորձերու դաշտին մէջ առտուն գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Բարձրաւանդակներ շինուած էին պաշտօնական անձնաւորութիւններու համար։ Ներկայ գտնուեցան նախարարները, բոլոր ընդհանուր հիւպատոսները, Միջերկրականի ռուսական նաւաբաժնին նախորդ հրամանատար Պիրիլէվ ծովակալը, Կ. Պոլսոյ ռուս դեսպանատան նաւային կցորդ Բէթրով գնդապետը, երեսփոխաններ, քաղաքային ու զինուորական պաշտօնատարներ եւայլն։ Իշխանը ձիով անցուց բոլոր զինուորները։ Կրօնական արարողութիւններէն ետքը զօրահանդէս մը կատարուեցաւ։ Իրիկուան իշխանական պալատան մէջ սեղան մը եւ յետոյ պարահանդէս տրուեցաւ ի պատիւ Պիրիլէվ ծովակալին։ Բոլոր նախարարները եւ հիւպատոսական մարմինը ներկայ գտնուեցան իրենց ընտանիքներով։ Իշխանը «Զինուորական Արժանիք» պատուանշանի մեծ խաչը տուաւ Պիրիլէվ ծովակալին եւ հրամանատարութեան խաչը Բէթրով գնդապետին։

—Թրնովայի մէջ ծագած հրդեհէ մը այրեցան քարուկիր մեծ տուն մը եւ տասներեք փայտաշէն խանութներ։ Եղած վնասը 200,000 ֆր. կը հաշուուի։

—Պուլկարիոյ արտաքին վաճառականութեան համար ներկայ տարուան առաջին երեք ամիսներուն մէջ վիճակագրութիւնը հրատարակուած է, ուրկէ կ'երեւայ թէ ներածումները եղած են՝ 14,599,702 ֆր. մինչդեռ նախորդ տարուան նոյն երեք ամիսներուն 8,666,908 ֆր. էին։ Արտածութիւնները եղած են 18,186,086 ֆր., անցեալ տարի 6,241,000 ֆր. էին։ Այս տարի հողային բերքերը առատ ըլլալով, առեւտրական գործառնութիւնները զարգացելու վիճակ մը պիտի ունենան։

—Պուլկարիոյ իշխանը Ս. Աղեքսանդրի պատուանշանի երկրորդ աստիճանը տուաւ Սոֆիայի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պախմէթիէվի։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ կուսակալ Թէվֆիգ պէյ մեծ կարեւորութիւն կու տայ հաղորդակցութեանց ճամբաներու զարգացման։ Նահանգին ընդհանուր ճարտարագէտին հետ երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ, նոյն նպատակով կատարուելիք աշխատութիւններուն վրայ։

ՀԷԼԼԷՆԱԿԱՆ դեսպանին կինը՝ Մավրոկորդաթօ իշխանուհին, երէկ, Պիրէօնէն մայրաքաղաքս ժամանեց։ Դեսպանը ու դեսպանատան պաշտօնատարները չոգենաւ երթալով բարի գալուստ մաղթեցին։

ՍԵՐՊԻՈՅ Թագաւորը Սպիտակ Արծուի պատուանշանին առաջին աստիճանը տուաւ Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվի։

ԵԷՄԷՆԻ կուսակալը ու Է. զօրաբանակին հրամանատարը ձեռնհաս պաշտօնարանէն խնդրած են արագընթաց չոգենաւ մը զրկել՝ նահանգին ծովեզրքին եւ շրջակայ կղզիներու միջեւ հաղորդակցութեանց կատարմանը համար։

ԹԱԳՍԻՄԻ Այի Թրիատա եկեղեցիին տօնախմբութիւնը ըլլալով, Պատրիարքական Տեղապահ Տ. Նաթանէլ ու երկու սինոդականներ երէկ ներկայ գտնուեցան արարողութիւններուն։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դուռը երկու հարիւր ձիեր գնել տուաւ Ռուսիայէն։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը հրաման տուաւ վճարել Պէյլիքի օսմ. դեսպանատան կարգ մը անմիջական ծախքերը։

ԱՅՏԸՆԻ կուսակալութիւնը հարկ եղած հրամանները տուաւ, որպէս զի խիստ միջոցներ ձեռք առնուելով արգիլուին ծխախոտի մաքսանենգութիւնները։

ՕՍՄ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ քննութիւնները քանի մը օրէն պիտի կատարուին՝ մասնաւորապէս կարգուած քննիչներու կողմէ։

ՈՍԿԵՂԷՋԻՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԸ.— Վաճառական Ապուս Մէհմէտ էֆէնտիի քենեկալ եւ Ասմա Ալթըբ վաճառականներէն Բոլըզ Մէլին էֆ. աղերսագիր մը մատուցանելով կայս. անձնական Գանձուն նախարարութեան, խնդրեց որ Ոսկեղէջիրի շոգենաւերու չահագործումը՝ տասնական հազար ոսկիի փոխարէն՝ իրեն յանձնուի քսան տարուան պայմանաժամով։ Խնդրարկուն հիմնուած շոգենաւերը պիտի նորոգէ եւ երթեւեկութիւնները պիտի աւելցնէ։ Կայս. անձնական Գանձուն նախարարութեան վարչական Խորհուրդը խորհրդակցութիւններ կը կատարէ այդ մասին։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութեան խառն յանձնաժողովը երէկ առաջին անգամ ըլլալով գումարուեցաւ Խարիճիէի մէջ։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Կ. Պոլսէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի — Թուրքիոյ ծովային նախարարութիւնը երեք յածանաւակներ յանձնարարած է Անգլիա՝ 3250 թոնօ տարողութեամբ եւ ժամը քսան մղոն արագութեամբ։

ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏԻ վերատեսչութիւնը որոշեց հինգ շոգենաւակներ գնել՝ Պոլսոյ նաւահանգիստին մէջ ու շրջակաները մաքսանենգութեանց առաջքը առնելու եւ այդ կերպով բարեկարգութիւնը աւելի եւս ապահովելու համար։ Այդ շոգենաւակներէն երեքը, յետ քննութեան, գնուեցան։ Միւսներն ալ քանի մը օրէն պիտի գնուին։

ՆԵՐԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.— Վաճառական Ահմէտ Քէմալ պէյ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն արտօնութիւն խնդրեց Ներկի գործարան մը հաստատելու համար, ուր ճէնրիով եւ բուսական ու հանքային ուրիշ նիւթերով ներկ պիտի պատրաստուի։ Աղերսագիրը յանձնուեցաւ նոյն նախարարութեան արհեստներու ճիւղին։

ԹԹԵՆԻՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնատանը որոշեց որ երկրագործական վարժարանի շրջանաւարտները երթան դարմանել այն թթենիները որոնք, տեսակ մը հիւանդութենէ վարակուած են։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութեան խորհրդական Ահմէտ Րէֆիգ փաշա հիւանդ ըլլալով, կիրակի օրուընէ ի վեր բացակայ կը գտնուի իր պաշտօնատեղիէն։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ կառախումբը երէկ առտու Թղթատարական պայուսակները չբերաւ, վասն զի Սերպիոյ մէջ ողողումներ պատահած էին եւ փոխադրութիւն կատարել կարելի չէր եղած։ Թղթատարական այդ պայուսակները այս առտու բերուեցան սովորական ժամուն։

ԻԶՄԻՐԻ մաքսատան 1316 տարուան հասոյթը, 1315ի հետ բաղդատելով, 1,145,000 ղրուշ պակաս է։

ՊԱՂՊԷՔԻ աւերակներուն մէջ Հռոմէացիներէն մնացած խոշոր աւազան մը գտնուած է 25 մէթր երկայնութեամբ, 7–8 լայնութեամբ եւ 1 խորութեամբ։ Քարերուն վրայ մարդու եւ անասունի նկարներ քանդակուած են։ Արաբական ուրիշ աւազաններ ալ գտնուեր են։

ԱՏԱՓԱԶԱՐԻ մէջ, վերջերս տեղացած անձրեւներէն, բերքերը այս տարի առատ պիտի ըլլան՝ բաղդատմամբ նախորդ տարուան։ Թթատանները ու չէքմէները քիչ մը աւրուեր են անձրեւներէն ու եղեամէն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատունը վաղը Թարապիոյ ամարանոցը պիտի փոխադրուի։

ՊԱՊԱԿԱՆ Նուիրակ մոնսէնեօր Պոնէթի այսօր Իզմիր ու Եսկիշէհր պիտի երթայ եւ չաբաթէ մը Կ. Պոլիս պիտի վերադառնայ։

ԱՏԱՆԱՅԻ մէջ ու շրջակայքը, վերջերս առատ անձրեւ տեղացեր է։

—Գոզան գաւառին կեդրոնին մէջ կաղինի խոշորութեամբ կարկուտ տեղալով այգիներուն վնասեր է։

ՄԱՀԱՑՈՒԹԻՒՆ.—Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ մայիս 15էն 21 պատահած մահերուն թիւն է 203, որոնց 5ը թիֆոյէ, 1ը՝ կեղծմաշկէ, 10ը՝ հարսանիթէ, 5ը՝ կարմրուկէ, 15ը՝ շնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսները զանազան ախտերէ։

— Իզմիրի մէջ անցեալ ապրիլ ամսուն 132 մահեր պատահեր են։ Նոյն ամսուն ծնունդներուն թիւն է 226։

ՏԵՏԵՒԱՂԱՃԻ Նախորդ կառավարիչ Նուրի փաշա արտօնուեցաւ Եւրոպա երթալ՝ իր անձը դարմանելու համար։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Լաթաքիէի մէջ Թանկագին զարդանօթ մը գտնուած է՝ 54 սանթիմէթր բարձրութեամբ։ Հողէ շինուած է եւ մէկուկէս սանթիմէթր թանձրութեամբ ոսկիով ծածկուած։ Վրան որսորդութեան տեսարաններ ներկայացնող գեղեցիկ նկարներ քանդակուած են։ Քրիստոսէ չորս հարիւր տարի առաջ շինուած է։ Գոյները անաղարտ կը մնան։ Բեռլինի պալատներէն մէկին մէջ անոր մէկ նմանը կայ, բայց նոյնչափ արժէք չունի։

ԳՈՆԵԱՅԻ կուսակալութիւնը տեղւոյն յունական վարժարաններուն համար թուրք լեզուի ուսուցիչներ պիտի կարգէ։

ՃԻՍՐԸ ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՓԱՇԱՅԻՆ կը գրեն թէ 18–20 զարկ ծխախոտ բեռցած մաքսանենգներ կրակ ըրեր են Ռէժիի դէտերու վրայ, որոնք Պիլտիր գիւղին այգիներուն մէջ անոնց կը սպասէին։ Դէտերուն պետ՝ Բիլրա—Հասան ծանրապէս վիրաւորուեր է։ Ոստիկան. զինուորներ կը հալածեն այդ մաքսանենգները։

ԱՏԱՆԱՅԻ բանտէն փախած Արմենակցի Պօլճօղլը Հիւսէին անուն անձը ձերբակալուեր է իր զէնքերով։ Այդ անձը տասնըհինգ տարուան դատապարտութիւն մը կրած ըլլալով բանտարկուած է։

Պ. ԺՈՐԺ ԲՍԱԼԹԻ, ծանօթ կահագործարանին տէրը, որուն Եւրոպա ուղեւորելը ծանուցինք, մայրաքաղաքս դարձաւ՝ իր հետ բերելով նոր ապրանքներ։

ԲՍԱԿԱՀԱՏ.— Թուրք լրագիրներու մէջ կը կարդանք.—«Մասիս լրագրի արտօնատէր Ութուճեան Կարապետ էֆ. երէկ Թաքսիմի Հայ—Հռոմէականներու եկեղեցին մտած ատեն, ժամացոյցը գողցուց։ Ոստիկանութիւնը անմիջապէս քննութիւն կատարելով ձերբակալեց չարագործները՝ քահանայ Անտոն ու ընկերը՝ Տիմիթրի որոնց վրայէն գտնուեցաւ չորթուած ժամացոյցը»։

☛ Օ ԹՐԷՖԻԼԸ

ՍԹՕ ԹՐԻՖԻԼԼԻ անուն երաժշտական մէկնութ մը հրատարակուեցաւ, երգի եւ դաշնակի համար, հեղինակութեամբ երաժշտութեան ուսուցիչ Պ. Ժօզէֆ Բաճիայի։ Երաժշտական ինքնատիպ կտոր մըն է, որ մեծ ընդունելութիւն պիտի գտնէ երաժշտասէրներուն կողմէ։ Կը ծախուի. Ղալաթիա, Քրիսթիանի աղարանը։ Թրէֆիլը սիրուն թուղթին կողքէն երկու հատ ներկայացնողին, ձրիապէս կը տրուի։ 3—5

Ազգային Լուրեր

ՊԻԹԼԻՍԷՆ կը գրեն.—«Տեղւոյս Առաջնորդական ու Առաջնորդի խնդիրն նոր անակնկալ մը չպիտի բերէ ձեզ, քանի որ ժամանակին հաղորդած ենք Չիլինկիրեան վարդապետի ասկէ մեկնման տրամադրութիւնները, օգտուելու համար Ս. Պատրիարքին իրեն շնորհած եռամսեայ արձակուրդէն, զոր կը փափաքի եղեր անցնել հոս կամ Երուսաղէմ իրեն պատկանած միաբանութեան քով։ Չիլինկիրեան վարդապետի սնուցած այդ փափաքը իրականութեան ճամբուն մէջ է, որուն գործադրութեան սկսած է։ Ամսոյս 4ին Խառն Ժողովին հաղորդեց իր մեկնելու պատրաստուիլը. կէկին ու կրկին ժողովներ գումարուեցան եւ վերջապէս ամսոյս 7ին Գաւառական եւ Խառն Ժողովին մէջ խնդիրը ծեծուելով եւ նկատողութեան առնուելով փոխանորդ կարգուեցաւ Կոտոյ անապատի միաբաններէն Տ. Պետրոս վարդապետ Տաղիննեան, առժամանակեայ կերպով կը մնար Խնդրակատար։ Ատիկա իրեն յանձնուած պաշտօնը պիտի ընդունի՞ կամ ոչ, դեռ որոշ բան մը չենք գիտեր, միայն կը լսենք որ Չիլինկիրեան վարդապետ անմիջապէս փութացեր է յատուկ պաշտօնագրով մը ժողովականաց որոշումն հաղորդել իրեն. բայց տասի կը լսենք նաեւ որ ժողովականները իրենց ընտրութիւնն անկախ ըրած են ի բացակայութեան Առաջնորդին՝ որ առանձնացած էր խորհրդակցութեանց մէջէն։ Երբ ժողովականաց պատգամաւորութիւնը չի յաջողեր համոզել Առաջնորդ Հայրը, կը հաղորդուի իրեն փոխանորդական ընտրութիւնը։ Ետքէն վարդապետը վերապահութեամբ կը համակերպի եւ այդ վերապահութիւնը փափուկ նկատումներով են եղած յանձին Պետրոս վարդապետի, քանի որ այս վերջինը հոս եկած էր Կոտոյ անապատէն եւ միանգամայն յայտարարած որ իր Առաջնորդին հետ խնդիրներ ունեցած ըլլալուն համար է եկեր այդ հեռացումը։ Տեղւոյս Առաջնորդապատական խնդիրները որոնք կարեւորութիւն ունին, պիտի [illegible] անոնց ուշի ուշով հետեւելու։ Փոխանորդի փոփոխելու հաւանականութիւնն ալ խնդրոյ նիւթն է։

—«Չիլինկիրեան վարդապետ մեկնելէ առաջ փափաք ունի Վանը, Վարագը, Անապատները եւ այդ տեղի սրբավայրերն ալ այցելել ուխտի համար. ուստի Վանի կուսակալին դիմած է անցագիր հանել տալու համար։

—«Յարդ «Մուշաբբէմ» ամսուն կ'սպասուէր եկեղեցեաց կալուածները տուն կամ խանութ վարձու տալու եւ գանձուած գումարներն Ուսումն. Խորհրդոյ գանձապետին յանձնելու համար. մինչեւ հիմա շօշափելի արդիւնք մը յառաջ չեկաւ. Ուսումն. Խորհուրդը պէտք չէր այսչափ ուշացնէր, մանաւանդ որ Առաջնորդի մեկնումը, կրնայ դժուարութեանց մատնել զինք։»

—Երեկուան Թիւով ծանուցինք Հոգեգալստեան օրը Արմաշի մէջ ձեռնադրուած նորընծայ վարդապետներուն անունները։ Մեր մասնաւոր տեղեկութեանց համաձայն, ձեռնադրութեան հանդէսը մեծ շքով կատարուեր է Հոգեգալստեան օրը, ի ներկայութեան հաւատացեալներու խուռն բազմութեան մը որ Պոլսէն, Նիկոմիդիայէն, Ատաբազարէն, Պարտիզակէն, Արսլանպէկէն եւ այլ մօտակայ վայրերէ Արմաշ փութացած էր։ Կիրակի առտու ժամը ութին սկսաւ եկեղեցական ժամերգութիւնը։ Պատարագիչն էր Դուրեան Եղիշէ Սրբազան, որ պարագային յարմար շատ գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ։ Հոգեգալստեան տօնը բացատրելէ յետոյ, քարոզիչ Սրբազանը յորդորականներ ուղղեց նորընծաներուն, որոնց նուիրական պարտաւորութիւնները յիշեցուց իրենց սուրբ կոչումն մէջ չթերանալու համար։ Պատարագի միջոցին, Դուրեան սրբազան կատարեց քահանայական ձեռնադրութեան ու օծման արարողութիւնը, որ մեծ ազդեցութիւն թողուց հաւատացեալներուն վրայ։ Ժամերգութեանց աւարտելէն յետոյ մատաղներ մորթուեցան. Վեղարի տուչութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ կիրակի իրիկուն։

—Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս եպիսկոպոս ի մտոյ աղջկանց վարժարանի մը շինութեան պիտի ձեռնարկէ եկեղեցւոյ բակին մէջ։ Շէնքին համար որոշուած տեղին վրայ գտնուած բաւական մեծ տուն մը 200 ոսկիի գնուելով՝ պիտի փլցուի։ Ցարակից ուրիշ փայտաշէն տուներ ալ, որոնք արդէն գնուած են, վարժարանին գետին պիտի յատկացուին։

—Կրօնական Ժողովի Ատենապետ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեան, Ս. Պատրիարքին յանձնարարութեամբ, յառաջիկայ կիրակի պատարագ պիտի մատուցանէ Ազգ. Հիւանդանոցի մատուռին մէջ։

—Ելեւմտից վարչական Յանձնաժողովը Պատրիարքարանին ելեւմտացոյցը կը զննէ եւ կարգ մը տնօրինութիւններ ըրած է արդէն։ Որոշեր է չորս պաշտօնեաներ դադրեցնել, պայմանաժամեր տալով անոնց։ Պաշտօնակցի մը գրածին նայելով, այդ պաշտօնեաներէն երկուքը իրենց տկարութեան եւ միւս երկուքն ալ ծերութեան պատճառաւ պիտի դադրեցուցուին իրենց պաշտօնէն։ Առաջին երկուքն են, Կրօնական Ժողովի դիւանադպիր Ս. քահանան, որուն վեցամսեայ պայմանաժամ նշանակուած է, երկրորդն է՝ համարակալ Տարսաւեց էֆ.ն, որ երկար ատենէ ի վեր հիւանդութեամբ կը տառապի, որուն եռամսեայ պայմանաժամ տրուած է։ Միւս երկու պաշտօնեաներն են հասցէի Յովակիմ աղան, եւ օտաճի Յակոբ աղան որոնց ալ երեքական ամիս պայմանաժամ նշանակուած է։

—Պատրիարքարանի գրագիր նշանակուեր է արձանագրութեան դիւանի տեսուչ Մկրտիչ էֆ. Մելիքեան։ Պաշտօնակից մը այս առթիւ կ'ըսէ թէ Պատրիարքարանի մէջ Թուղթի, գրչի, Թղթատարութեան, տպագրութեան եւ նմանօրինակ ծախքերու համար մինչեւ հիմա տարեկան 200 ոսկիի գումար մը կը ծախսուէր, այսուհետեւ խնայողութեան համար, 50 ոսկիով պիտի լրացուին այդ պէտքերը։

—Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Մանզումէի Էֆքեար լրագրի տէր եւ անօրէն Յովհաննէս էֆ. Գայսերեանի՝ Սալիսէի աստիճան շնորհուած է։ Կը շնորհաւորենք մեր պաշտօնակիցը։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Բարսեղ էֆ. Տէմիրճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս. Այրի Տիկին Մարիցա Բ. Տէմիրճեան 108 Այրի Տիկին Զապէլ Արեւեան 54, Տէր եւ Տիկին Վահան Մաթեւեան 54, Նազարէթ էֆ. Հէօքէլէկեան 54, Միհրան էֆ. Տէմիրճեան 54 ղրուշ։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս օբ Քոնսթանթինոբլը)

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 յունիս.— Թիէն Ցինէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի թէ կիրակի իրիկուն ծանր կռիւ մը ծագեր է ոստիկանի դեր կատարող անգլիական զինուորներու եւ Ֆրանսացիներու միջեւ որոնք ուզեր են բռնի տուն մը մտնել։ Ֆրանսացիները սուիններով ու քարերով յարձակեր են Անգլիացիներուն վրայ որոնք կրակ ըրեր են։ Գերմանացիներ օգներ են Ֆրանսացիներուն։ Ֆրանսացի մը սպաննուեր է. երեք Ֆրանսացիներ ու հինգ Գերմաններ վիրաւորուեր են։ Գերման սպայ մը՝ բազմաթիւ զինուորներով՝ հոն հասնելով կռիւը դադրեր է։

ԲԷՔԻՆ.—Վալտէրսէ մարէշալը այսօր ճամբայ ելաւ. Նախ Թագէ (Ճարոն) պիտի երթայ։ Դեսպանական մարմինը մինչեւ կայարան հետեւեցաւ անոր։ Մարէշալը չմեկնած, միջազգային զինուորները մեծ զօրահանդէս մը կատարեցին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լրագիրները Բէքինէն յունիս 1 թուական հեռագիր մը կը հրատարակեն՝ ծանուցանող թէ Ճարոնները 9000ի պիտի զեղչեն Չինու մէջ իրենց ունեցած զինուորներուն թիւը եւ Անգլիացիներն ալ 3000։ Միւս զինուորները պիտի սպասեն Չինու արքունիքին Բէքին դառնալուն։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՍԵՒ ԼԵՌ

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ Թագաւորը Աւետման պատուանշանի մանեակը տուաւ Սեւ Լերան Միրքօ իշխանին։

ՃԱՊՈՆ

ԵՈԲՈՀԱՄԱ.—Նոր դահլիճը կազմուեցաւ Քացուրա զօրավարին նախագահութեամբ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՖՐԱՆՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 3 յունիս.— Երեսփ. Ժողովին մէջ երեսփոխան Պ. տ'Էթուրնէլ հարցապնդում ըրաւ արտաքին գործոց նախարարին՝ չինական խնդիրին վրայ։ Պ. Տէլքասէ պատասխանեց թէ Ֆրանսա միշտ միւս տէրութեանց հետ կատարեալ համաձայնութեամբ գործած է։ Երեսփ. Ժողովը մէկ ամսուան համար յետաձգեց երեսփոխան Պ. Սէմպայի հարցապնդումը։

—Երեսփ. Ժողովը գրեթէ ամբողջութեամբ քուէարկեց՝ աշխատութեան արկածներու օրինագծին նկատմամբ յանձնաժողովին ըրած փոփոխութիւնները։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԷՐԼԻՆ.—Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Վալտէրսէ մարէշալը ու սպայակոյտը Բէքինէն ճամբայ ելեր են։

ՓԱՐԻԶ.—Բէքինէն ուղղուած հեռագիր մը նայելով տէրութիւնները յունիսին չինական մանտարիններուն պիտի յանձնեն Բէքինի վարչութիւնը։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիոյ մէջ կատարուած ծերակուտականներու ընտրութիւնները նուազ մեծամասնութիւն մը տուին նախարարութեան։

ՃԱՊՈՆ

ԼՈՆՏՈՆ.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ նախարարութիւնը կազմուած է։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ անգլիացի զինուորները ձախողուած մը ունեցեր են Տօրտրէխթի մէջ։

ՓԱՐԻԶ.—Ամսթէրտամէն կը հեռագրեն թէ պէօր շրջանակներու մէջ եղած զրոյցի մը նայելով, Վիլհէլմինա թագուհին հարցուցեր է Գերմանիոյ կայսեր ու նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսին թէ տէրութիւնները կարելի՞ է որ միջամտեն Թրանսվալի խնդրին, բայց Գերմանիոյ նախարարապետը մերժողական պատասխան տուեր է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կը ծանուցուի թէ Լորտ Քիչնէր հաշտութեան համար նոր եւ աւելի նպաստաւոր պայմաններ պիտի ներկայացնէ Պոթա զօրավարին։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.— Բօրթուկալի Մարիա Բիա թագուհին կնքամայր պիտի ըլլայ Իտալիոյ նորածին իշխանուհիին։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

ՎԻԷՆՆԱ.—Ռուսիոյ եւ Պարսկաստանի միջեւ առեւտրական դաշնագրութեան մը համար կատարուած բանակցութիւնները Ռուսիոյ մասին նպաստաւոր ձեւ մը կը ստանան։ Կ'ըսուի թէ Պարսկաստան Ռուսիայէն 20 միլիոն ռուբլի փոխառութիւն մը պիտի կնքէ։ Ռուսիա ասոր փոխարէն կարգ մը առաջարկութիւններ կ'ընէ, Պարսկաստան զանոնք ընդունելու մասին կը վարանի, բայց կը կարծուի թէ մինչեւ մէկ ամիս պիտի ընդունի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Օ.	26	37 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	27	01 1/2
Ամէնէն վար գին	»	26	37 1/2
Ռումէլի Երկթ. գոց.	Ֆր.	113	50
Ամէնէն բարձր գին	»	114	50
Ամէնէն վար գին	»	113	50

ԲԱՑՈՒՄ 22 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Օ.	27	03
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	113	50
Օսմանեան		—	—
Ռէժի		14	—
Օսմ. Փանքա		—	—
Թիւթիւն Ժէնէրալ Օթթ.		1	05
Սօս. Օթ. [illegible]		8	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թըզմէսէլ բաժնեթ.		6	05
» Ծուխանու		195	—
« պարթաթ.		180	—
Քաղաք Վ. Գալաթ		463	50
Թռամուայ		89	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն ․․ ամիս	Ղրշ.	109	20
» » » չէք	»	110	20
Փարիզ » »	Ֆր.	22	98 3/4
» » » չէք	»	22	86 1/2
Պէրլինի անհատ չէք	Մարք	18	55
Վիէննայի չէք	Ֆիոր.	21	80

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	110	01
Բօլ Իմբէրիալ	»	91	10
Քրիմիզ	»	81	08
Մէճիտիէ ոսկի	»	108	06
Մէճիտիէ	»	97	93
[illegible]	Օ. Օ.	5	59

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 Յունիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	50	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	24	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	24	56
Օսմանեան Պանքա	13	12
Թուրքական 1890	105	87
Հելլենական 5 0/0	40	—
» Մոնոփոլ	43	—
Պուլկարական 1888	83	—
Էժիբթական ունիֆիէ	105	87
Տոմէնիալ	106	—
Թրանսվալ	3	61
Այտընի երկաթուղի	13	—
Փոխառութիւն	95	385

ՓԱՐԻԶ, 3 Յունիս

Նշան. Ռանթ 3 0/0		101	22
» » 3 1/2 0/0		101	55
Օսմ. Ռանթ. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	25	20
) գոց.	»	25	15
» » » Բ.	»	—	—
« « « Դ.	»	28	—
Օսմ. Պանք. բաժնեթ	Ֆր.	553	—
Օսմանեան	»	467	50
Ռումէլի երկաթուղի	»	111	50
Օսմ. մաքսատուն	»	524	—
Օսմ. Ռէժի	»	328	—
Եգիպտական Թիւրք 4 0/0		495	—
[illegible]		1045	—
Իտալական Ռանթ	»	97	80
Սպանիական արտաքին	»	71	90
Թռամուայ	»	91	—
Էֆէ Լօնտոնի վրայ	»	25	190
[illegible]	»	2	—

ՎԻԷՆՆԱ, 3 Յունիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	240	40
Ռումէլի երկաթուղի	»	108	—
Օսմ. Ռէժի	»	295	—

ՊԷՐԼԻՆ, 3 Յունիս

Օսմանեան	»	216	25
Ռումէլի երկաթուղի	»	112	75
Անատ. երկթ. պարտատոմս	»	101	80
Փ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	260

ՊԱԶԱՐ ՍԹԱՄՊՈՒԼ
ԱՊՏԻՒՐՐԱՀՄԱՆ ԹԵՎՖԻԳ ԷՖԷՆՏԻԻ
Պոլիս, Պահճէ Գաբու, թիւ 51

Այս ծանօթ վաճառատան մէջ կարելի է գտնել եւրոպական լաւագոյն ապրանքներ, չալիկներ, գլխարկնոցներ, [illegible] չալիկներ, թաշկինակներ, գուլպաներ, փանէլաներ, անուշահոտութիւններ, ապակեայ լամբաներ, պայուսակներ եւ այլն, եւ այլն։ Բոլոր ասոնք անհրեւակայելի ըլլալու աստիճան աժան գիներով։ Դիմեցէք ու գոհ պիտի մնաք։

1803
IMPERIAL
ԻՄԲԷՐԻԱԼ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Հաստատեալ ի Լոնտոն 1803 ին
Դրամագլուխ Ա. Ո. 2,900,000
Վճարուց հատուցուած 16,000,000
Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, շէնք եւայլն խիստ չափաւոր գիներով
Դեր-գործակատար Լիազօր գործակ. Թուրքիոյ
ՅՈՍԻՖ Տ. ԴՈՒՐԹԷԼԼԻ Շ. Բ. ԳԱՖԹԸՆ
Ղալաթիա, Ինայէթ խան

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ՁԻԼԽԱՆԻ ԵՒ ԱՆՏՐԻԱՍ
Թիւ 23, Կալաթա, Սախըզըն փէճայ

Յիշեալ դրամատունը, որ իր գործառնութեանց ճշդութեամբը եւ ուղղամտութեամբը ծանօթ է մեր հրապարակին վրայ. Ղալաթիոյ եւ եւրոպական սակարաններու ամէն տեսակ արժէթուղթերու վրայ գործեր կը կատարէ։ Այլեւայլ արժէթուղթեր կանխիկ կը գնէ եւ կը ծախէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ։ Արեւելեան Ռումէլիի երկաթուղիի Ընկերութեան բրօմեսներ հրապարակ կը հանէ որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին.

Ամբողջ 7 1/2 ղրուշ
Կէս 5 »
Քառորդ 3 »

Նաեւ համաձայնած ըլլալով Իզմիրի համիտիէ արհեստից վարժարանին վիճակահանութեան ձեռնարկուներուն հետ, այդ վիճակահանութեան տոմսակները կը ծախէ, հետեւեալ գիներով.

Ամբողջ 80 ղրուշ
Կէս 40 »
Քառորդ 20 »
Մէկ ութերորդ 10 » 693

ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐ

Կը փափաքի՞ք հարսանեաց փայլը աւելցնող մոմեր ունենալ։ Եթէ այո՛, ուրիշ տեղ երթալէ առաջ հաճեցէք անգամ մը այցելել

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՋԵԱՆԻ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
Մահմուտ Փաշա,
Գամանճօ խանի տակ, 86

Ուր պատրաստ կը գտնուին եւ կը պատրաստուին մինչեւ հիմա տեսնուածներէն բոլորովին նոր ու սիրուն ձեւով հարսի մոմեր, վայելուչ զարդարանքով։

Յիշեալ վաճառատունը որ կրնայ մրցիլ ուրիշ ամէն խանութի հետ, իր յաճախորդները կը գոհացնէ.

1. Տեսակի ճոխութեամբ,
2. Յանձնարարութեանց փութով եւ խղճմտօրէն կատարուելովը,
3. Գիներու զգալի զեղչով։

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ մկրտութեան հագուստներ, հարսանեկան քօղքեր, կոլանքներ, սնտուկ, գլխարկի ծաղիկ, փեսուր, էկրեդ, տերեւ, պրօշ, տանթէլ, ֆորշէլա, բաումանդրի, Ֆիշիւ, ֆորուկ, եւն, որք կը վաճառուին մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ անմրցելի աժան գիներով։

Դիմեցէ՛ք անգամ մը ու գոհ պիտի մնաք։ 341

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէյի Խասսայի Շահանէյէ միւսթայէրա օլունաճագ իքի նէվ ալթմըշ իւչ պին գըյմէ փուրնիէ վէ զօթա էքսթրա ըսպարմաճէթ մօմընըն միւնագասասընա պաշլանըլտըղընտան իթիպարէն թալիպ օլանլարըն թէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէլէրի միւսթէսհիպէն Խազինէի ճէլիլէի միւշարիւնիլէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

1—3

ԻԼԱՆ

Անատօլը Օսմանլը Թիմուր Եօլը

Թիմուր եօլունա այիտ օլուպ Տէրինճէ լիմանընտա պուլունան ճէր սագըլ մաքինալարընը հավի զախիրէ անպարլարը վէ տէբօլար վէ Թիմուր հանկարլար եանի սունտուրմալարը սէնէյի սապըգա ջիվիլլու պու սէնէ տախի միւզաեէտէ սուրէթ իլէ էն էհվէնէ ֆիյաթլա թալիպ օլանլարա 1901 սէնէսի չէհրը խուսը իպթիտասընտան իթիպարէն իճարէ վիրիլէճէկի կիպի պու պապտէ Թանզիմ օլունաճագ իճար մուգավէլէնամէլէրի պիր սէնէ միւտտէթ իչուն եանի 1902 սէնէսի չէհրը աղուսթոսըն 31ինտէ միւնթագի օլմագ իւզրէ ըգտ խուլէճէկի վէ մէզքիւր անպար վէ տէբօ վէ սօնտուրմալարտան պիր վէ եա պիր գաչ դանէսի իսթիճար իթմէք իսթէեէն թիւճճար իճար ֆիյաթընը հավի թէքլիֆ վարագալարընը Նիհայէթ կելէճէք չէհրը հազիրանըն 20սինէ գատար Թահրիրէն վէ մազրուֆէն իչար վէ դարֆ իւզէրինէ «Անատօլը Օսմանլը Թիմուր եօլը իտարէսի» եազըլարագ (Տէրինճէ իճարլարը հագգընտա) ճիւմլէսինին պաշէլթէզամի Թէսհիրի միւգթազի պուլունտուղը վէ պու պապտէ իգտիզա վէ մալիւմաթը միւֆասսալէ իսթիհսալընը արզու էտէնլէրին Հայտար Բաշատա Թիմուր եօլը իտարէսի վէ ըէվայիրինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի Թիւճճարը միւթէպէյրինէ իլան օլունուր։

Միւտիրիյէթ

30 մայիս 1901 1–2

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Հանր. Պարտքի վարչութիւնը նուազուրդի դրած է հետեւեալ ապրանքներու հայթայթումը.— 500 ծրար տետրակի թուղթ, ծրարը 43 քիլոյով, ֆորմա 116 սանդիմեթր × 80 սանդիմեթր, առանց ծախքի յանձնելի Հանր. Պարտքի վարչութեան, երեք ամսուան միջոցին։ 2000 ծրար տետրակի թուղթ, ֆորմա ճմբէրիալ, 22 քիլոյով, ամսական 1000 ծրար, առանց ծախքի յանձնելի։ 1000 ծրար տետրակի թուղթ, ֆորմա բիայէ, 16 քիլոյով, յանձնելի ամսական 500 ծրար։ 100 ծրար տետրակի թուղթ, ֆորմա ճմբէրիալ, 25 քիլոյով, յանձնելի ամսական 15 ծրար։ 500 ծրար ճերմակ Բավիա թուղթ, ֆորմա 102×66, 17 քիլոյով, յանձնելի ամսական 100 ծրար։ 100 ծրար Շամուա թուղթ, ֆորմա 82×60, 12 քիլոյով, յանձնելի երկու ամսուան մէջ։ 1000 խարտա տետրակի լաթ «Պոքրամ» կոչուած, յանձնելի երկու ամսուան միջոցին։ 2000 խարտա տետրակի համար քթան լաթ, յանձնելի երկու ամսուան միջոցին։ 2000 օխա ամպալաժի թուղթ, յանձնելի ամսական 1000 օխա։ 300 կապոց քառթօն թիւ 15 20-25, յանձնելի ամսական 100 կապոց։ Այս ապրանքներուն նմոյշները հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած են։

Առժամեայ նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ մայիս 25)3 յունիսին, ժամը 10էն մինչեւ 3 (Ը. Ե.)։ Վերջնական նուազուրդը պիտի կատարուի հարիւրին 3 զեղչով, առժամեայ նուազուրդէն ետքը մինչեւ 3 օր։ Երկրորդ օրը խնդրանքները պիտի կարենան ընդունուիլ մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամը 3 (Ը. Ե.)։ Նուազուրդներուն մասնակցիլ փափաքողները պարտին հայթայթուելիք ապրանքներուն արժէքին հարիւրին 10ը գրաւ թողուլ Հանրային Պարտքի կեդր. սնտուկին մէջ։

Խնդրանքները պէտք է մատուցուին կնքուած պահարաններով և ընկերակցութեամբ թուղթերու, լաթերու և քառթոններու նմոյշներուն։ Այդ նմոյշները պէտք է իրենց տէրերուն ինքնութիւնը ապացուցանող նշաններ ունենան։ Պայմանադրութեան տետրակը այսօրուընէ սկսեալ հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած է, վարչութեան մատակարարական ճիւղին մէջ, ժամը 10էն մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամը 3 (Ը. Ե.)

11)24 մայիս 1901 3—4

* *

ԱԶԴ.—Հանր. Պարտքի վարչութեան թողուած հասոյթներու ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ Մերսին-Տարսոն-Ատանա երկաթուղիի Ընկերութիւնը իր երկու ոսկինոց առանձնաշնորհեալ բաժնեթուղթերուն (23,154 անգլ. ոսկի) և 20 ոսկինոց պարտաթուղթերուն, որոնք վերջերս հրապարակ հանուած են, (17,650 ոսկի) դրոշմատուրքը վճարուած ըլլալով, այդ արժէթուղթերէն ունեցողները կրնան զանոնք ներկայացնել Ղալաթիոյ Ձկնարանի տեսչութեան մասնաւոր վարչութեան, ուր առանց ո և է ծախքի պիտի կատարուին այդ արժէթուղթերու դրոշմուելուն վերաբերեալ օրինական ձեւակերպութիւնները։ 3—3

10)23 մայիս 1901

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԳԼԽԱՑԱՒԻՆ

ԿՈՒԱՐԱՆԱ

GUARANA

ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ցաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։

Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և դեղարանները A.

MIRACULOUS SKIN OINTMENT

ՄՈՐԹԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՊԵՂԱՆԻ ՄԸ

Այս սպեղանին, որուն բուժիչ արդիւնքները իսկապէս հրաշալի են, բուսային նիւթերէ պատրաստուած է։ Մինչեւ հիմա հասարակութեան մատուցուած դեղերուն մէջ լաւագոյնն է ասիկա իր տեսակին մէջ։ Ստուգապէս կը բուժէ բոլոր մորթային հիւանդութիւնները։ Իբր ազդեցիկ դեղ կը գործածուի տղոց և չափահասներու աչքի բորբոքման և առհասարակ բորբոքման և ճաղցխոյի դէմ։ Կը բուժէ ամէն կարգի վէրքեր, ինչպէս նաեւ կեղեր (ulcères), պալարներ (չիպան), բորբոքեալ ուռեր, ուռոյցներ (tumeur), մորթին դուրս տալը (éruption), խոյլը (սրաճա), կուրծքի ցաւեր, ոտքի դառնալը, մէջքի ցաւ, միզը բռնուիլը, յօդացաւ, միմնցուեցը (tic), յօդակապներու տկարութիւնը, կեղմնը (մաքիա), ճմլումներ, ճաքռտուքներ, ճերմատուքներ, արիւնքրոութիւն, ցուրտէն առաջ եկած ճաքռտուքներ, վէրքեր, ուռած և սեւցած աչքեր, մորթախտ, մատնաշուրեր, վարդախտի հետքեր, մորթային հետքեր։

Մորթի այս հրաշալի սպեղանին աչքի հիւանդութեանց և վէրքերու համար լաւագոյն սպեղանին է։ Կը գեղեցկացնէ մորթը։ Միշտ օգտակար արդիւնքներ առաջ կը բերէ հետեւեալ հիւանդութեանց մէջ, երբ միւս բոլոր դեղերը և բժիշկները չեն կրնար բուժել զանոնք. Ներքափութիւն (սոյցքրան), օձացեր (Նըլոճնքղ), որքին (բէմբէյի) բորբոքութիւն, փոքր այտուցներ, կարմրութիւններ, ածելիի վէրքեր ևն. ևն։

Այս սպեղանին պէտք է գտնուի ամէն տան և նաւերու մէջ։ Իւրաքանչիւր թիթեղէ տուփին գինն է 3 չիլին 6 բէնս։ Այս սպեղանիէն յանձնարարութիւն բնողները պէտք է դիմեն ցամաքային Եւրոպայի միակ գործակալ Պ. Էտմընտ Քաբուանայի վաճառատունը, որ կը գտնուի Կալաթա-Շիշլի թրամուէյի գիծին կայարանին մօտ, Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 95-96։

VIN DE BUGEAUD

TONI NUTRITIF AU QUINQUINA ET AU CACAO

ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻ

ԿՈՐՈՎԻՉ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԻՆՔԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ՔԱՔԱՈՅՈՎ

ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻՆ կորովիչ դեղերու էն հաճելին և էն լաւն է։ Բովանդակ աշխարհի բժշկական հեղինակութիւնները զայն կը յանձնարարեն անարիւնութեան, գլօռօզի, ամէն տեսակ տենդերու, ջղային նուաղութեանց, ստամոքսի նուաղութեանց և նորաբոյժ վիճակի համար։

ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ. — P. LEBEAULT & Cie, 5, rue Bourg-l'Abbé, PARIS.

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը (20 ռէճէպ 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմընս Թափթաճեան խան, Վոյվոտա փողոց թիւ 67

ԾԶԱ ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին կը ... ՕԼԻՍ ԵԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի հասիրճըլար փողոց, Օսմ. Նաւակատան դէմը

Ներ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Ջասօյի Մահմուտփաշա, Զէյթունը խան, թիւ 21 194

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցայտնի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձըմեռը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (երիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնորսներ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անտարբեր անպարտութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է որդէն և Բարիզի Ինիթօ տէ Ֆալրիզան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Քասթիկլիօն Բարիզ։

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տառանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանոսի նման զգուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօռեան դրութեամբ զատուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504 32—56

ՀԻՆ ԳԻՆԻ եռեւանցրուր առաջուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ Մուխթար Ցակոբ աղայի տունը։

ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ՍՐՏԱԽԱՌՆՈՒՈՒՔ

Ստամոքսի հիւանդութիւնը, շատ անգամ դժուարամարսութիւնը, սրտի խառնուուք, լուծմունք պնդութեան և փըսխում առաջ կը բերէ, ինչ որ հիմնապէս բուժելու համար պէտք է ամէն ճաշէ վերջ ՐԷՆԼԻՍ ՍԱՆԿԻՆԷՐ անուն ազդու դեղէն մէյմէկ քիչ առնել։ Րէնլիս Սանկինէրը ուրիշ ալքոլային դեղերու նման չի խանգարեր ստամոքսը, ընդհակառակն աստիճանաբար կ'առողջացնէ զայն և արտադրութիւնները կը կանոնաւորէ։ Հարբուխի, հազի, պռօնչիթի և կոկորդի բորբոքումի համար ևս ազդու դեղ մըն է և կը ծախուի մեծ դեղարաններու մէջ։

699 18—26

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենաճին Միջազգային Ընկ.ը Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Րը Բիւժօ փողոց (Պամբօն տ'Իդալիէնի անկիւնը)։

Զատ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորած երաշխաւորութեան պահուստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 6,230,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներուն վճարուած՝ մէկ միլիար 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնառու թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արձանք. բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ առաջուէ առաջ փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կանխաւ ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարիէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունք անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր մասնաճամբորդով, ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

Ժ. Ծ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՔՆՆԻՉ-Գործակալ

192 Ա. ԶՈՒԼԱՃԵԱՆ

Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ին Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ Ընկերութեան պալատը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար 121,765,333 Ֆր

1898ի հասոյթք 24,775,462 »

1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է ռուբ. 164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ [illegible]

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՈՐ ԲԻՐԷՆ 524

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՛ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Տանեի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Չրպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաղտուկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնէ. ցաւով գիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորագիւտ եղանակաւ, ոսկի, հողանկար և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն, քաղցրութիւն, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժէ ինչպէս նաեւ [illegible] ամենակատարելագործեալ [illegible] միջոցաւ, առանց ցաւի [illegible]։

Յ. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կընդունի։

Ստանոր.—Պոլսոյ կողմը [illegible] ՋՈՒՆԻՆԻ !! 197

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ և է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տրուելու ալ կատարուի. նմանապէս ո՛ և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 Ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, չոգենաւերու մարմնին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մերքէզպանի փողոց, Ճէնիտ խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

Քննիչ գործակալութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ։

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տոքթէօր CRONIERի ՀԱԿԱՋՂԱՅՑԱՒԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ Տուփը 3 Ֆրանք, համբու ծախք չաանուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաեւ բոլոր դեղարաններու մէջ։

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՌԷՒՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՊՐԻՒՔՍԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէնիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Դօմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէբբօ	3607	Դօնկօ	2906	Գրօտօ	1695	Մարէնկօ	2272	Սալէրնօ	1113
Անճէլօ	1541	Դայսօ	895	Հէրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սէրվօ	1785
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4211	Հիդալկօ	1581	Մէրդօ	2557	Սիլվիօ	1193
Պասսանօ	1822	Զօմինօ	927	Հիւմպըր	2720	Միլօ	1057	Սօրէնդօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Ֆալգօ	2383	Հօրսլէյ	3600	Մօնդէբէլլօ	1735	Թասսօ	1328
[illegible]	1076	Ֆլօրօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
[illegible]	341	[illegible]	504	Իսգօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրրօ	2827
[illegible]	4431	Իտահօ	3464	Իտալօ	5540	Օմօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	[illegible]	1520	Ժիւնօ	1030	Օնթարիօ	4036	Թօրնէօ	487
Գալիբսօ	1337	[illegible]	1341	[illegible]	1052	Օբօրթօ	1535	[illegible]	2429
Գամէօ	1344	[illegible]	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1627	Վասսօ	1914
Գազօ	1094	[illegible]	1828	[illegible]	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիգագօ	2729	[illegible]	849	Լէօ	1056	Ռիալտօ	2229	Վօլդուռնօ	2396
[illegible]	1834	[illegible]	4582	Լէբանդօ	2272	Ռինալտօ	1663	[illegible]	1850
Դիդօ	2697	[illegible]	2060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	[illegible]	1248	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Բօնիօ շոգենաւը, Նաւապետ Սմիթհ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալս Ժ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԷՋՕ

Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP 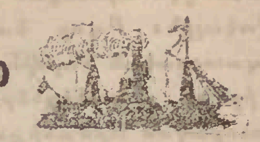 RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճարթուած Երթեւեկութիւնք

Գ. 22 4 Օտէսա ժամը 4էն յետ միջօրէի։

Դ. 23,5 Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա 4ամ 10էն միջօրէէն առաջ (Պաղեստինէ Աղեքսանդրիա, Պօրտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Թրիբօլի)։

Ե. 24 6 Օտէսա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ։

Եւ. 24/6 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ եւ Պաթում ժամը 4էն յետ միջօրէի։

Եւր. 25/7 Օտէսա ժամը 4էն յետ միջօրէի։

ԱՒՍՏ. ԼԻՕՅՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3000
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	3000
[illegible]	3700	[illegible]	300
[illegible]	3700	[illegible]	300
[illegible]	3700	[illegible]	300
[illegible]	1500		

Ապրանքի արկղեր կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը տրել յանձնառուին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՑԱՆՏԷՆ

Ղալաթիա, գաղթին վրայ Հին անգղ ճարտարան

600

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՖԱՐՍԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒ ՄԵԿՆՈՒՄ

Յունիս 4ին Անատոլի, Մարսիլիայէն։

» 10ին Սիւռճասի, Անտուերպէն։

» 10ին Հայնան, Անվէրսէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունիս 4ին Անատոլի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։

» 11ին Սիւռճասի, ուղ. Մարսիլիա։

Ճամբորդ ընդունելի Բարիզի համար.

Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Ձ. կարգ 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքէօյ փողոց 516 Ֆ. ՊԷՂՕՆԻ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէռնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Փաննոնիա	4541
Լուքանիա	12952	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիբիա	2936
Ումբրիա	8128	Սէրբիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
[illegible]	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻՒԿԸՐ

Joly et Saager

Մէյմանէթճի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա. Քարա Մուսթաֆա փաշա 355

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2400
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2254
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹԱԼ և ԸՆԿ.

[illegible] խան

ՃԷՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.

184 21, [illegible] Լիվերպուլ